

TIRANA

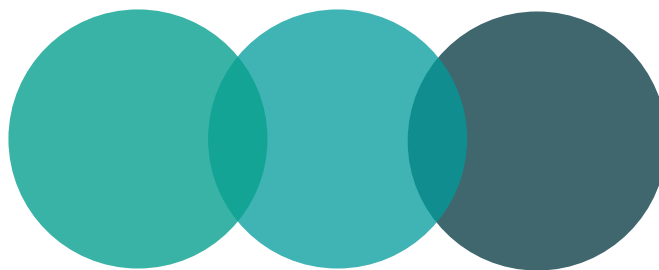

UDHËRRËFYES PER FINANCIMET NË HARMONI ME MJEDISIN

Pergatitur nga AECOM per:
Banken Europiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH/
EBRD)

Në bashkëpunim me:
E Co Limited (E Co) dhe Enova Limited (Enova)

AECOM Limited
Aldgate Tower
2 Leaman Street
London E1 8FA
United Kingdom
aecom.com

Ky projekt po financohet nga Fondi Mjedisor/i Gjelbert per Klimen (GCF) ("donatori") dhe po zbatohet per BERZH (EBRD) nga AECOM ne bashkepunim me E Co dhe Enova ("konsulentit") ne perfitim te Bashkise se Tiranes, Shqiperi.

Ky dokument eshte pergatitur nga konsulentit. Cdo pikepamje, mendim, supozim, deklarate dhe rekomandim i shprehur ne kete dokument eshte i konsulentit dhe jo domosdoshmerisht pasqyron politikat ose pozicionin zyrtar te Bashkise se Tiranes ose te BERZH-it.

BERZH, GCF ose Bashkia e Tiranes nuk pranojne asnje pergjegjesi ne lidhje me ndonje pretendim te cfaredo natyre nga ndonje pale e trete, qe lidhet direkt ose indirekt me rolin e BERZH-it ne zgjedhjen, angazhimin apo monitorimin e konsulentit dhe / ose si pasoje e perdorimit apo mbeshtetjes tek sherbimet e konsulentit.

Imazhi i kopertinës © Andrew Mayovsky | Adobe Stock: Monument of Skanderbeg in Scanderbeg Square, Tirana, Albania.

© 2022 AECOM Limited. Të gjitha të drejtat e rezervuara

Ky dokument është përgatitur nga AECOM Limited ("AECOM") vetëm për përdorimin e klientit tonë ("Klienti") në përputhje me parimet përgjithësisht të pranuar të konsulencës, buxhetin për tarifat dhe termat e referencës të rënë dakord midis AECOM dhe Klientit. Çdo informacion i siguruar nga palë të treta dhe i referuar këtu nuk është kontrolluar ose verifikuar nga AECOM, përveç rasteve kur përcaktohet shprehimisht në dokument. Asnjë palë e tretë nuk mund të mbështetet në këtë dokument pa një marrëveshje paraprake të shprehur me shkrim nga AECOM.

PERMBLEDHJE

i

Mirenjohje

1

Hyrje

3

Udhërrëfyes Përmbledhës

7

Rekomandime te Udhërrëfyesit

38

Lista e Dokumentave Teknike

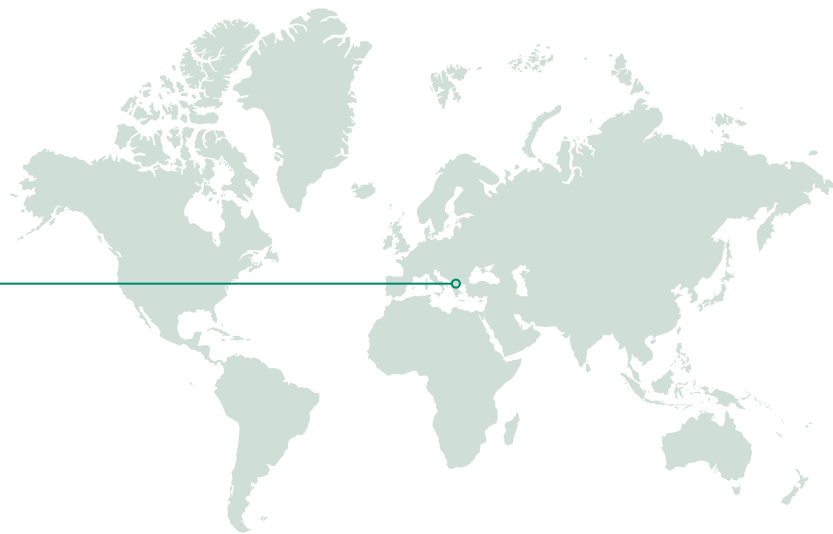

MIRENJOHJE

Erion Veliaj

Kryetar
Bashkia e Tiranës

Sfidat me të cilat Tirana është përballur gjatë tre viteve të fundit, ndër të cilat dy tërmete dhe një pandemi globale, kanë forcuar akoma më tepër vizionin dhe aspiratat tona për një qytet më gjithëpërfshirës, të qëndrueshëm dhe të gjelbër.

Në përmbushje të axhendës së gjelbër të qytetit, kemi ndërmarrë disa politika, masa dhe projekte të rëndësishme të cilat janë pjesë e dokumentave strategjikë kryesorë të qytetit. Plani i Përgjithshëm Vendor TR030 është një dokument kyç i cili rregullon zhvillimin e qëndrueshëm dhe të gjelbër të qytetit. Projektet strategjike pjesë e këtij plani stimulojnë rritjen ekonomike të qytetit; synojnë përmirësimin e kushteve dhe cilësisë së jetesës për qytetarët, si edhe janë miqësore me mjedisin.

Kemi arritur një progres shumë të madh falë bashkëpunimit me komunitetin e biznesave dhe qytetarët të cilët na janë bashkuar nën nisma të ndryshme, si mbjellja e pemëve në gjurmën e Pyllit Orbital, me qëllim arritjen e objektivit prej 2 milion pemësh të mbjella deri në vitin 2030, ose krijimi i mbi 80 xhëpave rekreative të gjelbër përreth qytetit. Këto projekte synojnë rritjen e mushkërive të gjelbra të qytetit, si edhe në të njëjtën kohë limitimin e zgjerimit dhe urbanizimit kaotik. Entuziastë dhe të angazhuar për të transformuar Tiranën në një qytet i cili ofron një jetesë të shëndetshme e me një cilësi të lartë për qytetarët me anë të përdorimit inteligjent të burimeve të saj, në vitin 2017 ju bashkuam programit të Bankës Europiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH) për Qytetet e Gjelbra. Në kuadër të këtij bashkëpunimi, miratuam Planin e Veprimit Qyteti i Gjelbër për Tiranën (PVQGJ), plan i cili adreson disa nga problematikat më të mëdha mjedisore me të cilat po përballlet qyteti, si ndotja e ajrit dhe burimeve ujore, menaxhimi i mbetjeve dhe burimeve, si dhe zhvillimi urban.

Përtej shtimit të hapësirave të gjelbra në qytet, gjatë vitit 2020 kemi miratuar Planin e Lëvizshmërisë së Qëndrueshme Urbane, masat e të cilit synojnë përmirësimin e cilësisë së ajrit përmes nxitjes së përdorimit të transportit publik, inkurajimin e ciklizmit dhe mikrolëvizshmërisë, si edhe krijimin e një qyteti më inteligjent me infrastrukturë miqësore për fëmijët. Falë incentivave dhe politikave të shumta lehtësuese për mjetet miqësore ndaj ambientit, sot jemi krenarë për numrin e lartë të taksive elektrike dhe hibride në qytet, teksa disa nga linjat e transportit publik qytetas po operojnë me autobuza hibridë.

Megjithatë, për shkak të buxhetit të kufizuar të bashkisë dhe një mori çështjesh të cilat kërkojnë ndërhyrjen tonë të menjëhershme, pavarësisht përfitimeve të shumta të projekteve të gjelbra, financimi i tyre është një ndër sfidat kryesore me të cilat përballemi. Shqipëria ende nuk është pjesë e BE, ndaj nuk kemi lehtësi për të aksesuar në fondet strukturore që nxisin dhe financojnë pjesën më të madhe të axhendës së gjelbër në gjithë kontinentin.

Prandaj, dëshiroj të falenderoj ekipin e BERZH, AECOM, E CO dhe Enova, të cilët në kuadër të projektit "Udhërrëfyesi i Financimeve Mjedisore në Tiranë", kanë hartuar Udhërrëfyesin për Financimet në Harmoni me Mjedisin, një dokument që synon rritjen e kapaciteteve të Bashkisë Tiranë për të diversifikuar burimet tona financiare të gjelbra, si dhe për të patur më shumë akses në tregjet financiare të gjelbra.

Jam besimplotë se përpjekjet e Tiranës drejt një qyteti më të gjelbër, më miqësor me mjedisin dhe më eficient do të rriten falë këtij dokumenti, dhe mbetem me shpresë se do të shohim projekte konkrete dhe nisma të financuara nga mekanizmat e parashikuar në udhërrëfyes.

Ekaterina Solovova

Drejtuese e Misionit dhe Shqiperi,
Bankes Europiane per Rindertim dhe Zhvillim (BERZH)

Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim sapo festoi 30 vjetorin e saj që kur Shqipëria u bë anëtare dhe vend operacional. Vendi ka bërë një rrugë të gjatë nga rënia e komunizmit, dhe ky transformim mahnitës është veçanërisht i dukshëm në Tiranë, kryeqytetin shume te gjallëruar të Shqipërisë.

Ne kemi një histori të gjatë bashkëpunimi me Tiranën, së fundmi kemi ndihmuar qytetin të zhvillojë Planin e Veprimit të Qytetit të Gjelbër (GCAP), një plan i nevojave të tij për investime në infrastrukturën e qëndrueshme bashkiake. Udhërrëfyesi për financimin e gjelbër të Tiranës (GFR) është një përsosje e mëtejshme e GCAP dhe bazohet mbi atë kuadër.

Zbutja e ndryshimeve klimatike, adoptueshmeria dhe qëndrueshmëria nuk janë vetëm fjalë kryesore – ato po bëhen një modus operandi për qytetet anembanë botës. Për të qenë në gjendje të përballemi me sfidat e shumta për shkak të ndryshimeve klimatike, investimet në zbutjen/mitigimin dhe përshtatjen karshi ndryshimeve të klimës janë thelbësore dhe aksesin në instrumentet e financimit të gjelbër mbetet një pjesë jetike e enigmës..

Për të lehtësuar aksesin e qytetit në financat e gjelbra, ne kemi bashkëpunuar me Fondin e Gjelbërt të Klimës, mbështetja e të cilit ka qenë e paçmueshme si në përgatitjen e GFR të Tiranës, ashtu edhe në përgatitjen dhe zbatimin e projekteve prioritare të identifikuar në këtë plan.

Nevojat për investime klimatike mbeten të rëndësishme në Tiranë dhe kufizime të tilla si shqetësimet buxhetore dhe borxhi publik mbeten pengesë për t'i trajtuar ato. Instrumentet alternative të financimit të gjelbër kanë një rol të rëndësishëm për të luajtur në mënyrë që këto projekte të mund të strukturohen, financohen dhe zbatohen siç duhet. Në këtë aspekt, GFR do t'i mundësojë qytetit të rrisë kapacitetet profesionale në hartimin dhe strukturimin e këtyre instrumenteve.

Më tej, ky dokument do të shërbejë si bazë për koordinimin e disa institucioneve shqiptare, si në nivel vendor ashtu edhe në atë qendror, për të arritur objektivat jo vetëm për sigurimin e financimit për këto investime të gjelbra, por edhe për sigurimin e kapaciteteve të duhura për zbatimin dhe mirëmbajtjen e tyre.

Përmirësimet e qeverisjes dhe tranzicioni drejt zhvillimit të ekonomise me emetime të ulta CO₂ janë prioritet strategjike për BERZH në Shqipëri dhe GFR do të sigurojë që këto koncepte të përkthehen në veprime në Tiranë, duke shërbyer si shembull për qytetet e tjera të vendit si dhe rajonin më të gjerë.

Dražen Kučan

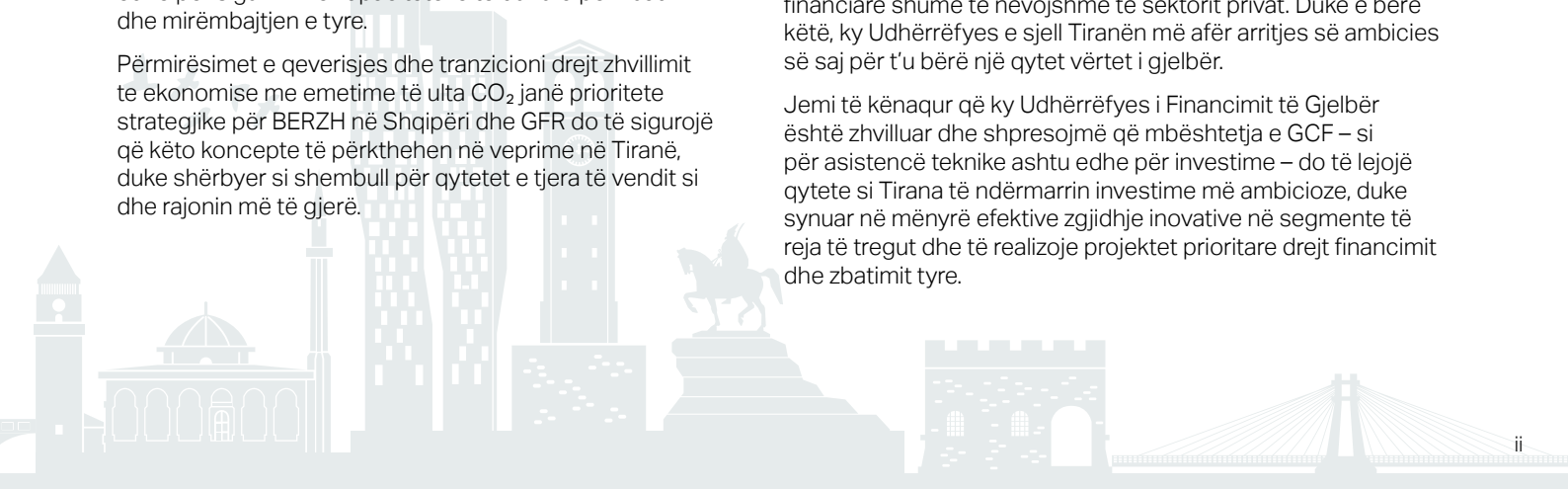
Drejtues i Sektorit | Ekspert ne Urbanistike dhe Eficencen e Energjijs,
Fondi i Gjelbet i Klimes

Fondi i Gjelbër i Klimës (GCF) është i mandatuar të promovojë një ndryshim paradigme drejt emetimeve të ulëta dhe rrugëve të zhvillimit të qëndrueshëm ndaj klimës në vendet në zhvillim (në kontekstin e zhvillimit të qëndrueshëm) dhe të mbështesë zbatimin e Marrëveshjes së Parisit. Ne punojmë si një institucion partner që ndihmon në hartimin, financimin dhe zbatimin e iniciativave novatore të klimës që mund të përsëriten, të shkallëzohen dhe të mirëmbahen pas përfundimit të projektit për të arritur ndryshime transformuese.

Fondi/Programi per Qytetet e Gjelbërta po zbatohet nga Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH) me mbështetjen e GCF dhe në partneritet me qytetet e përzgjedhura në nëntë vende në zhvillim. Fondi/Programi bazohet në një qasje të drejtuar nga vendi dhe të bazuar në evidenca që jep prioritetet dhe më pas financon investimet transformuese bashkiake në infrastrukturë të lidhura me klimën. Lehtësia trajton barrierat e shumta ndaj veprimit të klimës përmes katër komponentëve që ofrojnë mbështetje politike dhe strategjike për qytetet për t'i ndihmuar ata të përcaktojnë prioritetet e veprimeve; lehtësimi i investimeve në infrastrukturën e qytetit të gjelbër; ngritja e kapaciteteve të palëve kryesore të interesit; dhe të lehtësojë dhe të sigurojë një rrugë për qytetet për të hyrë në financat e gjelbra dhe tregjet e kapitalit. Zbatimi i Fondit/Programit përfaqëson gjithashtu një hap të rëndësishëm në minimizimin e ndikimeve mjedisore të qyteteve duke maksimizuar mundësitë për të përmirësuar dhe mbështetur mjedisin natyror ku jetojnë njerëzit. Projekti pionier që po realizohet nga qytete si Tirana shërben si shembull për qytetet e tjera se si mund të trajtohen sfidat mjedisore duke rritur mirëqenien e njerëzve që jetojnë në këto qytete.

Nevojat për investime klimatike të qyteteve janë të rëndësishme dhe GCF e di se qytetet shpesh përballen me kufizime buxhetore dhe kapacitete të kufizuara për të strukturuar dhe ofruar projekte të realizueshme dhe të gatshme për tu financuar nga Bankat. Fondi/Programi i Qyteteve të Gjelbërta synon të adresojë sfidat e ndryshimeve klimatike ndërsa krijon mundësitë për të siguruar investime për të rehabilituar/ndërtuar një infrastrukturë të qëndrueshme urbane. Udhërrëfyesi i Financimit të Gjelbër të Tiranës përfaqëson një përpjekje të parë të llojit të saj, e cila bazohet në Planin e Veprimit gjithëpërfshirës të Qytetit të Gjelbër dhe përcakton një shteg për Tiranën për të aksesuar kapitalet financiare shumë të nevojshme të sektorit privat. Duke e bërë këtë, ky Udhërrëfyes e sjell Tiranën më afër arritjes së ambicies së saj për t'u bërë një qytet vërtet i gjelbër.

Jemi të kënaqur që ky Udhërrëfyes i Financimit të Gjelbër është zhvilluar dhe shpresojmë që mbështetja e GCF – si për asistencë teknike ashtu edhe për investime – do të lejojë qytete si Tirana të ndërmarrin investime më ambicioze, duke synuar në mënyrë efektive zgjidhje inovative në segmente të reja të tregut dhe të realizojë projektet prioritare drejt financimit dhe zbatimit tyre.

HYRJE

Tirana po kërkon t'i përgjigjet ndikimeve të ndryshimeve klimatike përmes zgjidhjeve inovative dhe të qëndrueshme infrastrukturore që jo vetëm adresojnë objektivat e saj specifike të lidhura me klimën, por gjithashtu mundësojnë një cilësi të përmirësuar të jetës për banorët e saj. Për të arritur këto objektiva, qasja në kapital përtej financave publike është kritike.

Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH) ka hyrë në një Marrëveshje Kontributi me Fondin e Gjelbër Klimatik (GCF) për të ofruar 1 miliardë euro në financimin e klimës për qytetet në vendet e BERZH-it dhe për të mbështetur qytetet për të hyrë në financat e gjelbra për projektet transformuese që i përgjigjen mjedisit lidhur me sfidat dhe objektivat e ndryshimeve klimatike. Ky financim i ka mundësuar Bashkisë së Tiranës të ndërtojë punën e saj të mëparshme rreth Planit të Veprimit të Qytetit të Gjelbër (2018) për të përgatitur një Udhërrëfyes të Financimit të Gjelbër (GFR), i cili do të ndihmojë në ndërtimin e kapaciteteve në Bashkinë e Tiranës për të adresuar elementët e aksesit në tregjet e financave të gjelbra.

Duke punuar me një ekip konsulentësh të udhëhequr nga AECOM në bashkëpunim me E Co dhe Enova, Bashkia e Tiranës dhe BERZH identifikuan komponentët kryesorë për hartimin e udhërrëfyesit - Financat e Gjelbërta, Raportimi Financiar, Ndërtesat e Gjelbërta, Infrastruktura e Gjelbër dhe Monitorimi i Treguesve të Gjelbër. Rezultatet nga secili komponent u krijuan bashkë me një sërë palësh të interesuara në sektorë të ndryshëm brenda qytetit. Katër sesione të dedikuara për ngritjen e kapaciteteve u organizuan në fushat e mesiperme për të forcuar njohuritë e stafit bashkiak rreth financave të gjelbra dhe fushave të ngjashme.

Ky raport paraqet një përmbledhje të Udhërrëfyesit të Financimit të Gjelbër të Tiranës (GFR), me fokus në rekomandimet e zbatueshme për të ndihmuar në drejtimin e përpjekjeve të bashkisë për të forcuar kapacitetet institucionale dhe gatishmërinë për të çuar përpara investimet me CO₂ me të ulët dhe shume me rezistente ndaj klimës. Zhvillimi i Udhërrëfyesit të Financimit të Gjelbër u realizua nga disa dokumente teknike, duke përfshirë një Raport të plotë të Udhërrëfyesit.

Si pjesë e detyrës së BERZH-it, u përgatitën dokumente të shumta teknike që realizuan zhvillimin e Udhërrëfyesit, duke përfshirë një shtojcë teknike të Raportit të Udhërrëfyesit që përmbledh gjetjet në të tre fushat e rezultateve në detaje të mëtejshme. Këto dokumente teknike disponohen pranë Bashkisë së Tiranës (në versionin anglisht dhe shqip). Palët e interesuara mund t'i kërkojnë këto dokumente nga Bashkia e Tiranës.

UDHËRRËFYES PËRMbledhës

Udhërrëfyesi për financimin e gjelbër të Tiranës

është zhvilluar për të mundësuar një përmirësim në proceset dhe procedurat e Bashkisë për të diversifikuar burimet e financimit të gjelbër, veçanërisht nga sektori privat. Udhërrëfyesi përmban disa rekomandime vepruese të organizuara në tre fusha të rezultateve për të drejtuar përmirësimet institucionale dhe për të informuar investimet e ardhshme kapitale të gjelbërta. Për çdo zonë rezultati, një grup rekomandimesh prioritare që do të jepen në një horizont të shkurtër do të katalizojë një rrugë drejt rritjes së financave publike dhe private për zhvillimin e qytetit të gjelbër, ndërsa rekomandimet plotësuese vijuese do të sigurojnë që aftësia e financimit të gjelbër të përfshihet në kuadër të operacioneve të Bashkisë në një afat më të gjatë.

Ky Udhërrëfyes bazohet në Planin e Veprimit të Qytetit të Gjelbër (GCAP), i zhvilluar nga Bashkia e Tiranës në prill 2018 nën programin kryesor të BERZH për Qytetet e Gjelbërta, i cili përcaktoi sfidat mjedisore të Tiranës dhe identifikoi veprime dhe projekte me prioritet të lartë për t'i adresuar ato. Zbatimi i këtij Udhërrëfyesi të Financimit të Gjelbër do të siguronte një bazë institucionale kritike për të shkallëzuar zbatimin e veprimeve të GCAP dhe prioritetëve të tjera të investimeve të gjelbra të Bashkisë, duke përfshirë 9 projekte të gjelbërta me prioritet të lartë që u përfshinë më tej si pjesë e kësaj detyre të BERZH-it.

Këto rekomandime të zbatueshme janë në përputhje të ngushtë me miratimin nga Shqipëria të politikave ndërkombëtare për klimën dhe mjedisin, veçanërisht në procesin e përafrimit me Aquis të BE-së për Energjinë dhe Klimën. Udhërrëfyesi gjithashtu plotëson disa politika dhe strategji bashkiake duke përfshirë Strategjinë e Zhvillimit të Qëndrueshëm të Tiranës 2018-2022, Planin e Përgjithshëm Vendor të Tiranës, Masterplanin e Tiranës, Planifikimin Tematik Urban të Tiranës, Vlerësimin e Vulnerabilitetit dhe Planin e Përshtatjes për Tiranën, Planin e Lëvizshmërisë së Qëndrueshme Urbane (SUMP) dhe Planin Ndërsektorial për Zonën Ekonomike Tiranë – Durrës.

Duke pranuar se aftësia e financimit të gjelbër duhet të përfshihet në të gjithë Bashkinë, ky Udhërrëfyes nuk mbështetet në një njësi të vetme përgjegjëse për zbatimin. Në vend të kësaj, veprimet u caktohen njësive të ndryshme brenda Bashkisë, duke marrë parasysh përgjegjësitë e tyre ekzistuese dhe mundësinë për të ndërtuar kapacitete institucionale në mënyrë tërësore. Është e njohur gjithashtu se disa nga rekomandimet e zbatueshme përfitojnë ose varen nga aktorë të tjerë në nivel kombëtar, p.sh. ministrinë, për të zbatuar ose mbështetur rekomandime specifike. Në përputhje me rolin e saj ekzistues të monitorimit të zbatimit të Planit të Veprimit të Qytetit të Gjelbër të Tiranës, Drejtoria e Planifikimit Strategjik dhe Jetesimit të Prioriteteve do të monitorojë gjithashtu zbatimin e rekomandimeve të Udhërrëfyesit.

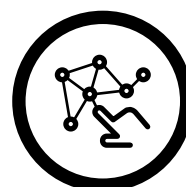
3

**FUSHA TË
REZULTATEVE**

15

**REKOMANDIME
PRIORITARE**

16

**REKOMANDIME QE
DUHET TE NDIQEN**

FUSHA TË
REZULTATIT
1

AVANCIMI I FINANCIMEVE MJEDISORE ne Bashkine e Tiranës

MENAXHIMI FINANCIAR DHE FINANCAT E BASHKISE

Hartimi i pasqyrave financiare të konsoliduara që përfshijnë subjekte fitimprurëse dhe jofitimprurëse të Bashkisë së Tiranës

Zhvilloni shënime shpjeguese gjithëpërfshirëse mbi aspektet kryesore të pasqyrave financiare për 3 vitet e fundit (2018, 2019, 2020)

Kontrolloni pasqyrat financiare në përgatitjen e vlerësimit të besueshmërisë për të marrë vlerësimin perkates te aftesive kredimarrëse

FUSHA TË
REZULTATIT
2

RRISNI KAPACITETET PROFESIONALE DHE SISTEMET e Bashkine se Tiranës

DREJTIMI I POLITIKAVE DHE PLANEVE PERKUNDREJT ZHVILLIMEVE TE GJELBERTA

Përvijoni kërkesat e financimit (CapEx) dhe financimit te oprim-mirembajtjes (OpEx) dhe mekanizmat e mundshëm për zgjidhje në strategjitë dhe planet bashkiake

Përmirësimi i mëtejshëm i efikasitetit dhe besueshmërisë së procedurave administrative dhe proceseve institucionale për përgatitjen dhe zbatimin e projektit të gjelbër

Merrni parasysh aspektet e qëndrueshmërisë në sektorët e rritjes kur hartoni / përditësoni strategjitë, planet dhe vendimet për shpenzimet perkatese

FUSHA TË
REZULTATIT
3

PERHAPNI/ PERDORNI ZGJIDHJET E GJELBERTA ne Sektoret Prioritare e Tiranës

SEKTORI NE FOKUS: INFRASTRUKTURES SE GJELBERT

Zhvilloni dhe zbatoni një mjet politikash (Faktori i Hapësirës së Gjelbër) për të inkurajuar ofrimin e infrastrukturës së gjelbër me cilësi të lartë

Krijoni një bazë dhe filloni t'i jepni vlerë asetëve ekzistuese të infrastrukturës së gjelbër dhe shërbimeve të tyre

Përdorni burime alternative të të ardhurave nga asetet ekzistuese të infrastrukturës së gjelbër

Ofroni stimuj të veçantë për zhvilluesit për të ofruar infrastrukturën e gjelbër ose për të siguruar një pjesë të financimit përmes një fondi të dedikuar

INSTRUMENTAT E FINANCIMIT TE GJELBERT DHE BURIMET PERKATESE

[Jashtme] Përdorni Fondin Shqiptar të Zhvillimit në mbështetje të emetimit të obligacioneve/ borxhit të lidhura me projektet e gjelbra, strukturimin e PPP-ve ose ndonjë lloj tjetër investimi të gjelbër.

[Jashtme] Rritja e kreditimit për projektet e gjelbra dhe instrumentet e financimit të gjelbër

Emetimi i obligacioneve për projekt(et) e gjelbërta

PROJEKTET E GJELBERTA DHE KRITERET E PRIORITIZIMIT

Prezantoni modelin e efektshëm të projektit që reflekton aspektet e gjelbra për t'u përdorur nga të gjitha departamentet për kërkesat e financimit të projektit gjatë procesit të planifikimit dhe buxhetimit

Inkorporoni aspektet e gjelbra dhe/ose kriteret e klimës në mekanizmat dhe instrumentet ekzistuese (p.sh. Fondi i Komunitetit) për të riprioritizuar shpenzimet drejt projekteve të gjelbra

Perfshini qeverisjen e korporatës klimatike në formën e informacionit dhe menaxhimit të fuqishëm të rrezikut të ndryshimeve të klimës dhe etiketimit dhe monitorimit të buxhetit nga Bashkia

SEKTORI NE FOKUS: NDERTESAT E GJELBERTA/MJEDISORE

Krijimi i Drejtorisë për Eficiencë të Energjisë

Zhvilloni një inventar ndërtesash për ndërtesat publike dhe ndërtesave residenciale me shumë apartamente në Tiranë për të kuptuar se ku dhe si mund të arrihen standardet e eficiencës së energjisë

Perforcimi i zbatimit të Standardeve Minimale të Performancës së Energjisë

PROKURIMI I GJELBERT

Përdorni investimet publike në projekte të ndryshme sektoriale mbi një shumë kufitare për të mbështetur krijimin e një tregu për produktet e gjelbra

Përdorni modalitete partneriteti – duke përfshirë ofruesit ndërkombëtarë – për të promovuar fusha të teknologjive miqësore me mjedisin/ndryshimet klimare

Merrni parasysh konkurset për të vlerësuar dhe njohur projektet dhe iniciativat e gjelbërta novatore ose që shërbejnë si shembull në Bashkinë e Tiranës

MANAXHIMI EFEKTIV I ASETETEVE

Zbatimi i Sistemit të Menaxhimit Mjedisor në nivel të kompanive në pronësi të bashkisë dhe në nivel të bashkisë

Përfundoni integrimin e plotë të të dhënave të aseteve bashkiake në një sistem të vetëm online të bazuar në GIS

MONITORIMI, RAPORTIMI, DHE VERIFIKIMI (MRV)

Ngritja e një strukture të vetme përgjegjëse në Bashki për të mbledhur tregues nga institucionet dhe agjencitë qendrore dhe për t'i raportuar ato në Sektorin e Statistikave

Përdorni një pasaportë treguesish për të mbështetur departamentet në kuptimin dhe mbledhjen e saktë dhe të rregullt të treguesve më të rëndësishëm që janë të mundshëm për t'u mbledhur

Bëjini të dhënat e mbledhura më gjerësisht të disponueshme përmes Portalit të të Dhënave të Hapura

Të zhvillohet një inventar i gazeve serë për të informuar në lidhje me monitorimin dhe planifikimin mjedisor për Bashkinë

Formuloni treguesit (mjedisor/ekonomik/social) të rezultateve dhe ndikimit për projektet/investimet e reja dhe monitoroni ato pas zbatimit të projektit

RRITJA E KAPACITETEVE PROFESIONALE DHE TRAJNIMI

Përdorni anëtarësimet në rrjetet e qyteteve për të fituar akses në mjetet e disponueshme të qyteteve/financimit të gjelbër dhe zgjidhjet e trajnimit dhe praktikave me të mira

Ndërlidhni me institucionet akademike në Tiranë për përfshirjen e temave të Financave të Gjelbërta në kurrikulat e tyre dhe ofrimin e mundësive për studime universitare dhe pasuniversitare

REKOMANDIME TE UDHËRRËFYES

MENAXHIMI FINANCIAR DHE FINANCAT E BASHKISE

Hartimi i pasqyrave financiare të konsoliduara që përfshijnë subjekte fitimprurëse dhe jofitimprurëse të Bashkisë së Tiranës

AVANCIMI I FINANCIMEVE MJEDISORE

ANA RACIONALE

Per te mundesuar financuesit dhe investorët e jashtëm të kenë një perspektivë gjithëpërfshirëse mbi menaxhimin financiar dhe kapacitetet e Bashkisë së Tiranës, duke përfshirë të gjitha subjektet në pronësi të bashkise për të informuar fizibilitetin, vendimmarrjen dhe menaxhimin e mekanizmave dhe burimeve të ndryshme të financimit për projektet bashkiake.

BURIMET QE KERKOHEN

Projekti "Forcimi i kapaciteteve dhe sistemeve nënkombëtare të PFM-së në Shqipëri 2018-2023" i financuar nga SECO (Sekretariati Shtetëror Zviceran për Çështjet Ekonomike) po ndihmon bashkinë të hartojë këto pasqyra financiare të konsoliduara për vitin 2019.

Përpjekjet shtesë për vitet në vijim duhet të jenë pjesë e buxheteve normale të operimit të bashkisë. Nëse është e nevojshme, zhvillimi i kapaciteteve të jashtme shtesë ose mbështetja e sistemeve mund të sigurohet nga qeveria qendrore ose një partner ndërkombëtar zhvillimi p.sh. për vendosjen e metodologjisë dhe kryerjen e procesit të rivlerësimit të pasurive afatgjata të Bashkisë.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Kuptimi dhe analiza e transaksioneve financiare të të gjitha njësive në varësi të bashkisë;
- Sigurimi i rivlerësimit korrekt të aktiveve afatgjata të paraqitura në pasqyrat financiare
- Renditja dhe analizimi i transaksioneve të lidhura për të kuptuar dhe shmangur dublikatat;
- Përcaktimi i hapave dhe metodave të konsolidimit të bazuara në standartet IFRS/IPSAS;
- Vendimi i Këshillit Bashkiak për t'i bërë të detyrueshme në Bashki pasqyrat financiare të konsoliduara sipas IPSAS
- Përgatitja e produktit final – pasqyra financiare të konsoliduara;
- Trajnimi i stafit bashkiak për procesin e vazhdueshëm të konsolidimit në të ardhmen.

¹ Në këtë fazë, hapi përmend IPSAS dhe në këtë mënyrë i referohet institucioneve publike jofitimprurëse. Për kompanitë, referenca do të ishte IFRS. Ekziston një bazë rregullative për njësitë e shpenzimeve publike (Udhëzimi nr. 8 i Ministrisë së Financave), i cili i sqaron më tej këto aspekte.

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Menaxhimit Financiar dhe drejtoritë e financave të institucioneve në varësi të Bashkisë Tiranë

Palë e interesuar shtesë (jo aktor i pare i veprimit): Ministria e Financave

PERIUDHA KOHORE

Procesi është planifikuar të përfundojë në fund të vitit 2021 për pasqyrat financiare të vitit 2019; Me pas aktiviteti do të përsëritet çdo vit.

REZULTATI

Pasqyra financiare të konsoliduara në nivel bashkie (me një dokumentacion të shkurtër të organizimit financiar të bashkisë, gjendjes financiare, rezultateve financiare dhe dinamikës së fondeve dhe parave (duke përfshirë secilën njësi të saj) dhe që sigurojnë një përmbledhje të informacionit persa lidhet me:

- Një përmbledhje e të gjitha aseteve bashkiake që posedon Bashkia dhe detyrimeve (të cilat Bashkia ka për të paguar sipas huave perkatese)
- Fondet/kapitali bashkiak (kapitali i bashkise në rolin e pronarit në rastin e ndërmarrjeve bashkiake)
- Performanca e konsoliduar financiare dhe dinamika e fondeve dhe parave.
- Ri-vlerësimi i të gjitha aktivet afatgjata të rivlerësuar duke ndjekur të njëjtën qasje kontabël për të gjitha transaksionet (preferohet kontabiliteti real)

AVANCIMI I FINANCIMEVE MJEDISORE

MENAXHIMI FINANCIAR DHE FINANCAT E BASHKISE

Zhvilloni shënime shpjeguese gjithëpërfshirëse mbi aspektet kryesore të pasqyrave financiare për 3 vitet e fundit (2018, 2019*, 2020)

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Njësitë që menaxhojnë shpenzimet publike në ndërmarrjet dhe entet publike të Bashkisë Tiranë dhe drejtoritë e financave të subjekteve në pronësi të bashkise

PERIUDHA KOHORE

Shënime shpjeguese të njësive të tjera të bazuara në këtë model do të plotësohen në 3 muajt e parë të vitit 2022 dhe në vitet në vijim derisa pasqyrat financiare të konsoliduara të bëhen të disponueshme.

REZULTATI

Shënime shpjeguese për çdo njësi vartëse të bashkisë për vitet 2018, 2019, 2020

[Tashmë shënime shpjeguese të vitit 2019 janë përgatitur si shembull]

ANA RACIONALE

Përpara se pasqyrat financiare të konsoliduara të bëhen të disponueshme për Bashkinë e Tiranës, shënime shpjeguese mund të ndihmojnë në rritjen e transparencës së gjendjes financiare të aseteve të bashkisë, borxhit dhe parashikimeve financiare për njësitë individuale të bashkisë.

Duhet të theksohet se “shënime shpjeguese” që përmenden këtu nuk duhet të ngatërrohen me “shënime shpjeguese” që Bashkia tashmë i përgatit çdo vit për t’i dorëzuar në Degën e Thesarit të Ministrisë së Financave për të konsoliduar/axhustuar/korrigjuar shifrat buxhetore të parashikuara dhe të raportuara.

BURIMET QE KERKOHEN

Detyra e GFR Tirana mbuloi kërkesat për burime për shënime shpjeguese të vitit 2019. Për vitet e tjera, aktiviteti do të duhet të realizohet nga secila njësi shpenzuese e bashkise sipas modelit baze të shënimeve të vitit 2019, duke e pasuruar atë me informacione të tjera të dobishme për perdruesit, derisa, Ministria e Financave të hartojë modelin tip të detyrueshem për të gjitha njësive shpenzuese publike të seciles bashki në Shqipëri bazuar në IPSAS.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Ndiqni qasjen dhe modelin e shënimeve shpjeguese 2019 siç është diskutuar dhe rënë dakord me bashkinë në tetor 2021
- Aplikimi i modelit për analizën e gjendjes financiare të të gjitha njësive bashkiake për vitet e tjera
- Shënime shpjeguese të vitit 2019, tju dergohet të gjitha njësive shpenzuese si model baze, i cili mund të pasurohet dhe pershtatet sipas psecifikave të informacionit që përmbajnë pasqyrat financiare të tyre

**Shënime shpjeguese të 2019 janë përgatitur tashmë*

MENAXHIMI FINANCIAR DHE FINANCAT E BASHKISE

Kontrolloni pasqyrat financiare në përgatitjen e vlerësimit të besueshmërisë për të marrë vlerësimin perkates te aftesive kredimarrese

AVANCIMI I FINANCIMEVE MJEDISORE

ANA RACIONALE

Nuk ka asnjë kërkesë ligjore që pasqyrat financiare të subjekteve publike të auditohen. Deri më sot, huadhënia për Bashkinë e Tiranës është bërë me ane të nën-huave nga Ministria e Financave si huamarrësi faktik. Auditimi i pasqyrave financiare të bashkisë mund të rrisë transparencën e proceseve të saj në përgatitjen e pasqyrave financiare dhe të formojë bazën e një vlerësimi të aftësisë kreditore, që mund t'i mundësojë bashkisë të marrë një vlerësim kreditimi që do të shërbejë për të tërhequr më shumë investitorë të jashtëm.

BURIMET QE KERKOHEN

Ky aktivitet kërkon kohë si nga stafi i Bashkisë ashtu edhe nga Ministria e Financave. Financimi (me gjasë nga buxheti bashkiak) kërkohet për shërbimet e auditimit të jashtëm, me kosto të vlerësuara rreth 175,000 €. Kryerja e një vlerësimi të besueshmërisë kreditore më pas do të kërkonte kontraktimin e një agjencie të vlerësimit të kredisë, me kosto – të vlerësuara rreth 200,000 € – që do të përballohen nga bashkia, ose me mbështetjen e qeverisë kombëtare apo të një partneri ndërkombëtar për zhvillim - në një kohë kur kërkohet (si p.sh. përpara emetimit të një obligacioni)

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Kusht paraprak: Përgatitja e pasqyrave financiare, mundësisht të kombinuara për të gjitha njësitë vartëse të Bashkisë. Aplikimi i metodave të kontabilitetit të bazuara në metodën reale/akruale;
- Emërimi i ofruesit të jashtëm të shërbimit për auditimin e pasqyrave financiare;
- Emërimi i agjencisë së vlerësimit të aftësisë kreditore;
- Siguroni të gjithë informacionin e kërkuar dhe sigurohuni që persona kyç të stafit dhe udhëheqësve politik të jenë të disponueshëm për diskutim me analistët.

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Menaxhimit Financiar

PERIUDHA KOHORE

Auditimi do të bëhet çdo vit pas finalizimit të pasqyrave financiare, si kërkesë e investitorëve në aplikimet për investime apo projekte dhe për vlerësimin e vlefshmërisë kreditore².

Creditworthiness assessment should be done prior to the planned issuance of a bond.

REZULTATI

Pasqyra financiare të audituara (të ndjekura nga marrja e një vlerësimi për kreditim)

² Siç shpjegohet më tej në tekstin kryesor të Raportit Teknik, nuk ka (në momentin e shkrimit të raportit) asnjë bazë ligjore që pasqyrat financiare të njësive shpenzuese jofitimprurëse të auditohen. Si i tillë, ky nuk përbën një detyrim ligjor, por një detyrim ndaj kreditorëve potencialisht/aktualisht që financojnë Bashkinë. Këta investitorë do t'u besonin pasqyrave financiare të audituara nga një organ i jashtëm i pavarur, profesional dhe i paanshëm. Nëse Bashkia kërkon raporte financiare nga investitorët, ato duhet të auditohen nga një palë e tretë.

AVANCIMI I FINANCIMEVE MJEDISORE

INSTRUMENTAT E FINANCIMIT TE GJELBERT DHE BURIMET PERKATESE

Përdorni Fondin Shqiptar të Zhvillimit në mbështetje të emetimit të obligacioneve/borxhit të lidhura me projektet e gjelbra, strukturimin e PPP-ve ose ndonjë lloj tjetër investimi të gjelbër

REALIZUESI I DETYRES

Fondi Shqiptar i Zhvillimit

Shënim: Ky aksion nuk i perket
Bashkisë së Tiranës

PERIUDHA KOHORE

2022-2023

REZULTATI

Forcimi i kapaciteteve të
Fondit Shqiptar të Zhvillimit për
absorbimin dhe përdorimin e
instrumenteve të ndryshme të
financimit të gjelbër.

ANA RACIONALE

Shqipëria nuk ka një fond të dedikuar (ose bankë zhvillimi) me mision financimin e projekteve të gjelberta/mjedisore dhe shumica e fondeve të marra nga donatorë dhe/ose banka dypalëshe dhe ndërkombëtare kanalizohen nëpërmjet Fondit Shqiptar të Zhvillimit. Nisur nga kërkesa në rritje për projekte që kontribuojnë në objektivat klimatike dhe mjedisore, propozohet të forcohet roli dhe kapaciteti i këtij fondi për financimin e projekteve të gjelberta.

Për më tepër, në përputhje me tendencat e ardhshme, Fondi Shqiptar i Zhvillimit mund të zbatojë sistemin e tij të Mjedisit, Qëndrueshmërisë dhe Qeverisjes (ESG) dhe/ose të harmonizojë konsideratat sociale dhe mjedisore gjatë zbatimit të projekteve të financuara nga burime të ndryshme, duke përfshirë projekte jashtë sektorit të mjedisit dhe klimës (p.sh. infrastruktura rrugore, turizmi, zhvillimi rural dhe shërbimet sociale).

BURIMET QE KERKOHEN

Fondi Shqiptar i Zhvillimit mund të mësojë nga nisma të ngjashme, për shembull nga Agjencia e Efiçencës së Energjisë. Për qëllimet e këtij aktiviteti mund të sigurohet asistencë teknike e koordinuar nga disa prej donatorëve kryesorë dypalësh dhe ndërkombëtarë mund të sigurohet për qëllimin e këtij aktiviteti, për shembull të lidhur me Ndhimën e Klientit për Qeverisjen e Korporatave të BERZH për Klimën.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Analiza e portofolit ekzistues të projekteve dhe parashikimi i projekteve të ardhshme (bashke me kërkesat e tyre për sa i përket financave të gjelberta);
- Ekzaminimi i procedurave dhe proceseve të vazhdueshme të fondit, duke përfshirë identifikimin e deficencave / mangësive kryesore që mund të adresohen përmes asistencës teknike.
- Zhvillimi dhe përfshirja e stimuljeve dhe kërkesave të projekteve të gjelberta në proceset e funksionimit të fondit
- Zhvillimi i kapaciteteve për stafin e fondit dhe subjektet kombëtare dhe lokale – përfshirë Bashkinë e Tiranës – për të kuptuar funksionalitetin dhe kërkesat e përshtatshmërisë për procedurat/programet e përditësuara të financimit të gjelbër nga ana e fondit

INSTRUMENTAT E FINANCIMIT TE GJELBERT DHE BURIMET PERKATESE

Rritja e kreditimit për projektet e gjelbra dhe instrumentet e financimit të gjelbër

AVANCIMI I FINANCIMEVE MJEDISORE

ANA RACIONALE

Rritja e kreditimit mitigon risqet për projektet e investimeve, programet ose linjat e kreditimit nëpërmjet financimeve vartese, garancive apo edhe subvencioneve për uljen e normave të interesit për klientët që janë përdorues fundor.

Rritja e kreditimit mund të mobilizojë financime private shtesë nga investitorë institucionalë ose mund të përmirësojë aksesin ndaj financimeve bankare, dhe këto arsye janë katalizatorë të fortë për mobilizimin e fondeve private për projektet e gjelberta.

BURIMET QE KERKOHEN

Ngritja e kapaciteteve për institucionet financiare vendase, investitorët institucionalë dhe kompanitë private me qëllim identifikimin e masave potenciale të rritjes së kreditimit, dhe rrjedhimisht tërheqjen e financimeve shtesë.

Mbështetësit e linjës së kreditimit (p.sh. IFI-të) mund t'u mundësojnë huadhënësve të zhvillojnë kapacitetin e brendshëm për vlerësimin e riskut të projektit përmes proceseve të standardizuara.

Ngritja e kapaciteteve për institucionet financiare vendase, investitorët institucionalë dhe kompanitë private me qëllim identifikimin e masave potenciale të rritjes së kredisë, dhe rrjedhimisht tërheqjen e financimeve shtesë. Mbështetësit e linjës së kreditit (p.sh. IFN-të) mund t'u mundësojnë huadhënësve të zhvillojnë kapacitetin e brendshëm të vlerësimit të rrezikut të projektit përmes proceseve të standardizuara.

Lehtësimi i financimit të ekonomisë së gjelbër nga ana e BERZH-it ofron mësim të dobishme dhe mbështetje të mundshme për shkak të aktiviteteve ekzistuese në Shqipëri.³

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Analiza e pengesave kryesore me të cilat përballen institucionet financiare vendase, investitorët institucional, sektori privat dhe aktorë të tjerë që duhet të hyjnë në tregjet e financave të gjelberta;
- Hartimi i asistencës teknike dhe programit të ndërtimit të kapaciteteve për të hequr pengesat kryesore që shkaktojnë shpërndarje të papërshtatshme të riskut ose ofertë/kërkesë të ulët për financim të gjelbër (me gjasa të diferencuara sipas sektorëve të synuar);
- Mbështetja e dialogut dhe negociatave me huadhënësit dhe investitorët;
- Sigurimi i instrumenteve të rritjes së kreditimit për klientët e përzgjedhur.

REALIZUESI I DETYRES

Institucione të ndryshme financiare dhe banka tregtare ndërkombëtare

Shënim: Ky aksion nuk i perket Bashkisë së Tiranës

PERIUDHA KOHORE

E paspecifikuar

REZULTATI

Rritja e pjesëmarrjes së sektorit privat në tregun shqiptar të financave të gjelberta

³ EBRD. 2021. Programi i Lehtësimit të financimit të ekonomisë së gjelbër, BERZH-it – Albania. <https://ebrdgeff.com/albania/en/>

AVANCIMI I FINANCIMEVE MJEDISORE

INSTRUMENTAT E FINANCIMIT TE GJELBERT DHE BURIMET PERKATESE

Emetimi i obligacioneve për projekt(et) e gjelbërta

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: disa drejtori, duke përfshirë: Drejtoria e Përgjithshme e Integritetit, Planifikimit Strategjik dhe Zhvillimit Ekonomik; Drejtoria e Përgjithshme e Mjedisit dhe Zhvillimit të Qëndrueshëm; dhe Drejtoria e Përgjithshme e Menaxhimit Financiar

PERIUDHA KOHORE

Me gjasa do të duhen 2 deri në 3 vjet nga zhvillimi deri në emetimin (pas përfundimit të disa përmirësimeve në sistemin e menaxhimit dhe raportimit financiar të bashkisë – shikoni rekomandimet e zbatueshme me sipër)

REZULTATI

Emetimi i obligacioneve të gjelbërta në nivel bashkiak

ANA RACIONALE

Emetimi i obligacioneve për një sërë përmirësimesh mjedisore do të ofrojë fleksibilitet dhe mundësi financimi potencialisht më pak të shtrenjta dhe më afatgjata për investime të ndryshme. Emetime të tilla të obligacioneve mund të jenë për projekte të zbatuara më parë për të cilat ka borxhe (d.m.th. rifinancim) ose për projekte të reja.

Shumat që do të mblidhen nga një emetim i tillë i obligacioneve duhet të jenë të mjaftueshme për të mbuluar një sërë projektesh – të vlerësuara të paktën 50 milionë Euro për të justifikuar kostot e transaksioneve.

BURIMET QE KERKOHEN

Burimet që nevojiten për zhvillimin e projekteve do të përfshihen në obligacione, në procesin e emetimit të obligacioneve si dhe në sistemet e matjes, raportimit dhe verifikimit. Kjo ka të ngjarë të kërkojë mbështetjen dhe perkrahjen e bashkisë nga një partner ndërkombëtar për zhvillim, si dhe bashkëpunimin me qeverinë kombëtare për të siguruar blerjen dhe eventalisht miratimin e projekteve me obligacione të gjelbërta.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

Shih Boksen 2.3 të Raportit Teknik, të përmbledhur më poshtë:

- Forcimi i mjedisit favorizues;
- Paketimi i obligacioneve dhe Sistemi i Matjes, Raportimit dhe Verifikimit (MRV);
- Zbatimi i investimeve, gjurmimi i përdorimit të të ardhurave, ndikimet, si dhe shlyerja e obligacioneve.

DREJTIMI I POLITIKAVE DHE PLANEVE PERKUNDREJT ZHVILLIMEVE TE GJELBERTA

Përvijoni kërkesat e financimit (CapEx) dhe financimit të oprim-mirembajtjes (OpEx) dhe mekanizmat e mundshëm për zgjidhje në strategjitë dhe planet bashkiake

RRISNI KAPACITETET PROFESIONALE DHE SISTEMET

ANA RACIONALE

Lidhjet efektive midis përcaktimit të agjendës, strategjive dhe politikave për delegimin e zbatimit mungojnë aty ku veprimet për realizimin e tyre mbeten të paqarta, ku proceset e zbatimit nuk janë të përcaktuara ose ku përgjegjësitë nuk janë dakorduar. Duke ndjekur shembullin e Planit të Veprimit për Tiranën e Gjellbër, dokumentet e tjera strategjike duhet të qartësojnë veprimet dhe kërkesat për burime që lidhen me to, të shoqëruara me udhëzime ose të paktën një vlerësim se nga mund të merren keto burime.

BURIMET QE KERKOHEN

Ky rekomandim i zbatueshëm duhet të bëhet pjesë normale e formulimit të strategjisë nëpër sektorë të ndryshëm të bashkisë. Udhëzimet për kërkesat për burime, burimet e financimit dhe mekanizmat e zbatimit mund të kërkojnë nga qeveria kombëtare dhe partnerët ndërkombëtarë për zhvillim, si dhe nga rrjetet e qyteteve pjesëmarrës (shiko gjithashtu Kapitullin 3.6.).

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Vendimi i Këshillit Bashkiak për të bërë të detyrueshme informacionin mbi financimin në strategjitë dhe planet bashkiake
- Sigurimi i përshkrimit të veprimeve të zbatimit me kërkesat për resurse dhe burimet në dokumentet e strategjisë së sapo zhvilluar të bashkise ose kur dokumentet ekzistuese të strategjisë kërkojnë përditësim;
- Rishikoni sesionin e zgjidhjeve/veprimeve të dokumenteve të strategjisë nga këndvështrimi i një zbatimi të realizueshëm/praktik;
- Sigurimi i përfshirjes së aktorëve/enteve përgjegjëse që eventualisht do të kryejnë veprimet perkatëse.

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Integritetit, Planifikimi Strategjik dhe Zhvillimit Ekonomik dhe Drejtoria e Përgjithshme e Menaxhimit Financiar

PERIUDHA KOHORE

2022 e në vazhdim, p.sh. në zhvillimin e ardhshëm të Strategjisë për Zhvillim të Qëndrueshëm të Bashkisë Tiranë 2023-2027

REZULTATI

Dokumentet strategjike të Bashkisë së Tiranës përshkruajnë qartë zbatimin e veprimeve dhe kërkesave të tyre për burime.

RRISNI KAPACITETET PROFESIONALE DHE SISTEMET

DREJTIMI I POLITIKAVE DHE PLANEVE PERKUNDREJT ZHVILLIMEVE TE GJELBERTA

Përmirësimi i mëtejshëm i efikasitetit dhe besueshmërisë së procedurave administrative dhe proceseve institucionale për përgatitjen dhe zbatimin e projektit të gjelbër

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Integritetit, Planifikimit Strategjik dhe Zhvillimit Ekonomik; Drejtoria e Përgjithshme e Menaxhimit Financiar dhe Drejtoria e Përgjithshme e Mjedisit dhe Zhvillimit të Qëndrueshëm; dhe Drejtoria e Përgjithshme Juridike, e Aseteve dhe Licensimit

PERIUDHA KOHORE

E pa përcaktuar

REZULTATI

Rritja e efikacencës në procedurat administrative dhe proceset institucionale për zhvillimin dhe zbatimin e projekteve të gjelberta duke rezultuar në rritjen e investimeve të huaja direkte dhe arritjen e objektivave të zbatimit për Zonën e Zhvillimit Teknik dhe Ekonomik.

Burimet e mëposhtme, të rëndësishme për kontekstin administrativ dhe qeverisës të Tiranës, mund të ofrojnë standarde për të matur përmirësimin në efikasitetin dhe besueshmërinë e procedurave administrative:

- Kapitulli 2.1.2 Reforma e Administratës Publike në Komisionin Evropian Raporti i Shqipërisë 2020: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/system/files/2020-10/albania_report_2020.pdf
- STAR 2 – Projekti për Konsolidimin e Reformës Territoriale dhe Administrative: STAR 2 - Konsolidimi i Reformës Territoriale dhe Administrative | PNUD në Shqipëri
- Perceptimi i qeverisjes në një Shqipëri reformuese - Harta mbarëkombëtare e qeverisjes vendore në Shqipëri 2020 në kuadër të UNDP STAR2

ANA RACIONALE

Lehtësia e të bërit biznes është një kriter kyç i administratave të suksesshme. Çdo projekt – përfshirë investimet e gjelberta – përfiton nga ndërveprimi i qetë në proceset e miratimit nga Bashkia. Bashkia e Tiranës mund të forcojë më tej procedurat e saj administrative për hapat tipikë të përgatitjes dhe zbatimit të projektit (p.sh. dhënien e lejeve të ndërtimit) duke racionalizuar hapat individualë (ku lejohet me ligj) dhe – për projektet veçanërisht strategjike – të caktojë pika kontakti për të bashkëpunuar drejtpërdrejt me aktorët e projektit për të lehtësuar avancimin e shpejtë të proceseve të ndërlidhura. Kjo është veçanërisht e rëndësishme për rritjen e synuar të investimeve të huaja direkte dhe për Zonën e Zhvillimit Teknologjik dhe Ekonomik në Tiranë.

Bashkia e Tiranës ka krijuar tashmë një e-one-stop-shop (si pjesë e e-Albania), e cila po përdoret për dhënien e lejeve të ndërtimit në mënyrë elektronike. Zyra të ngjashme e-one-stop-shop mund të krijohen për shërbime të tjera të ofruara nga Bashkia për të përmirësuar efikasitetin dhe besueshmërinë e procedurave administrative.

BURIMET QE KERKOHEN

Bashkise mund t'i duhet të kontrakttojë shërbime këshillimore të jashtme për të vlerësuar se sa hapa individualë të procedurave administrative mund të racionalizohen më tej në përputhje me kërkesat ligjore. Për projektet strategjike të gjelberta dhe/ose Zonën e Zhvillimit Teknologjik dhe Ekonomik, Bashkia mund të zgjedhë të zhvendose stafin e saj nga drejtoritë e tjera tek Njësitë e Dedikuara për Menaxhimin e Projekteve (PMU-te). Asistenca teknike për të tilla PMU mund të ofrohet nga Partnerët Ndërkombëtarë për Zhvillim.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Krijimi i një grupi pune ndërmjet Njësive Kryesore të Menaxhimit të Projekteve dhe Departamentit Ligjor për të diskutuar nevojën dhe strategjinë për përmirësimin e procedurave të mëtejshme Bashkiake dhe proceseve institucionale për të mundësuar një qasje të përmirësuar për bizneset dhe banorët
- Vlerësoni opsionet e përmirësimit të efikacencës për procedurat administrative dhe proceset institucionale ekzistuese;
- Angazhoni grupet e interesit publike dhe private në nivel lokal dhe kombëtar për të diskutuar opsionet e përmirësimit;
- Nxirrni një urdher bashkiak për përshtatjen e procedurave administrative dhe proceseve institucionale;
- Formoni Njësitë e Menaxhimit të Projekteve për projektet strategjike dhe zhvendosni stafin nga drejtoritë e tjera bashkiake;
- Përcaktoni treguesit e rezultateve për të monitoruar dhe vlerësuar efektivitetin e procedurave administrative dhe proceseve institucionale të përshtatura, si dhe për punën e Njësive të Menaxhimit të Projektit (PMU).

* (edhe të tjera, si Zona e Lirë Ekonomike, Drejtoria e Investimeve të Huaja dhe Diaspora dhe Drejtoria e Përgjithshme e Menaxhimit Financiar)

DREJTIMI I POLITIKAVE DHE PLANEVE PERKUNDREJT ZHVILLIMEVE TE GJELBERTA

Merrni parasysh aspektet e qëndrueshmërisë në sektorët e rritjes kur hartoni / përditësoni strategjitë, planet dhe vendimet për shpenzimet perkatese

RRISNI KAPACITETET PROFESIONALE DHE SISTEMET

ANA RACIONALE

Bashkia e Tiranës gëzon rritje dhe gjallëri të fortë ekonomike duke qenë qendra politike, ekonomike dhe arsimore e Shqipërisë. Sektori i turizmit është shembull i rritjes së aktivitetit dhe i të ardhurave të sektorit privat gjatë viteve të fundit, megjithëse kjo tregon gjithashtu se si rritet barra në infrastrukturën bashkiake me një numër më të madh vizitorësh që nuk kontribuojnë në mënyrë proporcionale në të ardhurat nga shërbimet bashkiake.

Për më tepër, pandemia e COVID-19 ka treguar se si varfëria, pabarazia dhe vulnerabiliteti janë rënduar në kryeqytet pasi sistemet e mbrojtjes sociale në Shqipëri deshtuan të paktën për grupet vulnerabël, ndërsa ndërmarrjeve të vogla u mungon qëndrueshmëria ndaj goditjeve të jashtme.

Prandaj, bashkia duhet të marrë në konsideratë se si mund të balancojë potencialin e rritjes ekonomike me konsideratat e qëndrueshmërisë dhe gjithëpërfshirjes, duke balancuar mundësitë afatshkurtra me krijimin e vlerës afatgjatë (p.sh. në lidhje me vendet e punës me pagesë të denjë, ndarjet e kostove për infrastrukturën dhe përdorimin e resurseve në mënyrë të drejtë, përbalueshmërinë e banimit, hapësirat për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, dhe shërbimet sociale të aksesueshme për grupe të ndryshme të popullsisë të Bashkisë së Tiranës).

BURIMET QE KERKOHEN

Bashkia mund të konsiderojë partneritetin me universitetet lokale ose të kontrakttojë një ofrues shërbimi të jashtëm për studimin e vlerësimit. Disa partnerë ndërkombëtarë për zhvillim dhe organizata/fondacione joqeveritare gjithashtu mund të ofrojnë mbështetje për një studim të tillë. Kosto e studimit është vlerësuar të jete 50,000-100,000 €, në varësi të nivelit të detajeve dhe sektorëve të mbuluar.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Formulimi i pyetjeve udhëzuese për të informuar vlerësimin e qëndrueshmërisë dhe cënueshmërisë në sektorë/zona të ndryshme që lidhen me zhvillimin urban dhe jetesën në Bashkinë e Tiranës;
- Identifikimi dhe kontraktimi i një partneri për të kryer studimin përkatës;
- Diskutimi i gjetjeve të studimit me grupe të ndryshme të interesit;
- Nxjerrja në mënyrë të përbashkët e përfundimeve se si qëndrueshmëria mund të ndërtohet më mirë në strategjitë, planet dhe shpenzimet sektoriale
- Konsideroni përfshirjen e gjetjeve në zhvillimin e ardhshëm të Strategjisë për Zhvillimin e Qëndrueshëm 2023-2027
- Rishikimi i gjetjeve dhe rekomandimeve të studimit pas një viti për të raportuar se sa ka evoluar situata dhe nëse janë ndërmarrë veprime mbështetëse.

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Integritetit, Planifikimit Strategjik dhe Zhvillimit Ekonomik

PERIUDHA KOHORE

6 muaj (Korrik deri Dhjetor 2022) – i lidhur me zhvillimin, për shembull në Strategjinë e ardhshme për Zhvillimin e Qëndrueshëm 2023-2027

REZULTATI

Referencë më e qartë për shqetësimet në lidhje me qëndrueshmërinë afatgjatë në strategjitë, planet dhe vendimet e shpenzimeve sektoriale, për shembull në Strategjinë e ardhshme për Zhvillimin e Qëndrueshëm 2023-2027

RRISNI KAPACITETET PROFESIONALE DHE SISTEMET

PROJEKTET E GJELBERTA DHE KRITERET E PRIORITIZIMIT

Prezantoni modelin e efektshëm të projektit që reflekton aspektet e gjelbra për t'u përdorur nga të gjitha departamentet për kërkesat e financimit të projektit gjatë procesit të planifikimit dhe buxhetimit

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Mjedisit dhe Zhvillimit të Qëndrueshëm, Drejtoria e Përgjithshme e Integritetit, Planifikimi Strategjik dhe Zhvillimi Ekonomik, Drejtoria e Përgjithshme e Menaxhimit Financiar

PERIUDHA KOHORE

Cikli i ardhshëm i planifikimit të buxhetit

REZULTATI

Buxheti i duhur që merr në konsideratë ciklin e jetës së produktit dhe ndikimet mjedisore për të informuar investime më të fokusuara të burimeve të pakta të Bashkisë, në përputhje me objektivat e zhvillimit për Tiranën e gjelbër.

i kapaciteteve shtesë për departamentet e përfshira mund të jetë i dobishëm për t'i ndihmuar ata të kuptojnë, identifikojnë dhe përshkruajnë përfitimet e mundshme klimatike ose mjedisore që projektet e tyre mund të kenë. Në varësi të kompleksitetit teknik në sektorë të caktuar, mund të kërkojnë shërbime këshillimore të jashtme për të analizuar dhe hartuar perqasje/zgjidhje projekti. Për projektet me përfitime të gjelbërta të qarta, partnerët ndërkombëtarë për zhvillim kanë mekanizma mbështetës të dedikuar si për asistencën teknike ashtu dhe për financimin e investimeve.

ANA RACIONALE

Planifikimi i buxhetit duhet të orientohet drejt ideve të investimit që fokusohen në produkte dhe shërbime që kanë një cikël të gjatë jete nga blerja e lëndëve të para ose gjenerimi i resurseve deri tek përdorimi dhe asgjësimi i tyre. Është e rëndësishme që departamentet që propozojnë projekte që do të merren parasysh në procesin vjetor të planifikimit dhe buxhetimit, të kenë konsideruar tashmë strategjitë/politikat ekzistuese të bashkisë, të marrin parasysh përfituesit e projektit – në veçanti grupet vulnerabel – dhe të tregojnë se sa projektet e tyre do të kontribuojnë për zhvillimin e një qyteti të gjelbër nëpërmjet mitigimit dhe/ose adaptimit ndaj ndryshimeve klimatike, ose përfitimeve të tjera mjedisore. Përfshirja e këtyre aspekteve në modelin e projekt-propozimeve të bashkisë siguron shqyrtimin e hershëm dhe shmang shtesat e gjelbërta 'të minutës së fundit' për projektet që tashmë janë konceptuar, projektuar ose buxhetuar. Megjithatë Ministria e Financave ofron udhëzime mbi aspektet e detyrueshme që duhet të pasqyrohen në formatin baze të projekt propozimit të përdorur zakonisht (për procesin e planifikimit të buxhetit kombëtar-vendor), duhet të merren reagime nga Ministria për të siguruar që prezantimi i një modeli të ndryshuar është në linjën me udhëzimet dhe legjislacionin ekzistues.

BURIMET QË KERKOHEN

E ndërtuar mbi modelin ekzistues të projekt propozimit të Bashkisë, një version i amenduar me aspekte të gjelbërta është zhvilluar nga Ekipi i Konsulentëve si një propozim për Bashkinë (Figura 3.1 3.1). Prandaj, aktiviteti nuk kërkon kohë ose burime financiare shtesë për t'u ekzekutuar. Zhvillimi

HAPAT QË DUHET TË REALIZOHEN

- Rishikoni modelin e propozuar të projektit të inkorporuar me aspekte të gjelbërta;
- Lidhuni me Ministrinë e Financave për të siguruar që prezantimi i një modeli të ndryshuar të jete në përputhje me udhëzimet dhe legjislacionin ekzistues;
- Nxirrni urdhrin bashkiak për prezantimin e modelit të përditësuar të projekt-propozimit që do të përdoret nga të gjitha departamentet dhe njësitë vartëse të Bashkisë gjatë ciklit të ardhshëm të planifikimit buxhetor;
- Vendosni në dispozicion material trajnime nga aktivitetet e zhvillimit të kapaciteteve të detyrës së Udhëzuesit për Financimet Mjedisore (GFR) në Tiranë dhe/ose përgatituni për trajnime shtesë të synuara për zhvillimin e qytetit të gjelbër në sektorë të veçantë;
- Jepni udhëzime dhe shembuj të shkurtër se si departamentet mund të plotësojnë me saktësi modelin e përditësuar të projekt-propozimit;
- Përdorni treguesit në modelin e projekt-propozimit për të informuar aktivitetet monitoruese të Bashkisë në lidhje me ndikimet mjedisore të projekteve të zbatuara dhe ndryshimet në performancën mjedisore në Tiranë.

PROJEKTET E GJELBERTA DHE KRITERET E PRIORITIZIMIT

RRISNI

KAPACITETET

PROFESIONALE

DHE SISTEMET

Inkorporoni aspektet e gjelbra dhe/ose kriteret e klimës në mekanizmat dhe instrumentet ekzistuese (p.sh. Fondi i Komunitetit) për të ri-prioritizuar shpenzimet drejt projekteve të gjelbra

ANA RACIONALE

Flukset dhe mekanizmat e ndryshëm financiarë, pavarësisht nga qëllimi i tyre, kanë mundësinë të ngrenë kriteret kryesore të gjelbërta ose të integrojnë konsiderata shtesë për mjedisin apo ndryshimet klimatike në përcaktimin e pranueshmërisë së projektit. Kjo rezulton në projekte me cilësi më të lartë që kontribuojnë në klimën dhe mjedisin dhe gjithashtu e zhvendosin tregun drejt projekteve të gjelbërta. Ka potencial që bashkia të rishikojë mekanizmat e saj ekzistues për të siguruar që më shumë prej tyre të kontribuojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë në objektivat e zhvillimit të Tiranës së gjelbër.

BURIMET QE KERKOHEN

Për këtë aktivitet mund të kërkohet asistencë teknike, duke përfshirë rritjen e bashkëpunimit me stafin bashkiak përgjegjës për zbatimin e mekanizmave dhe instrumenteve të financimit. Detyra e Udhëzuesit për Financimet e Gjelbërta (GFR) në Tiranë theksoi sektorët kryesorë prioritarë në qytet dhe fillimisht mund të fokusoheni tek mekanizmat brenda tyre. Një shembull i tillë është Fondi i Komunitetit dhe roli i tij në rritjen e efikasitetit të energjisë në sektorët e ndërtesave. Një projekt investimi për ndërtesa më të gjelbërta mund të përfshijë asistencën teknike përkatëse për të rikalibruar mekanizmat e fondit dhe parimet e pranueshmërisë drejt investimeve të gjelbërta.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Hartimi i kriterëve aktualë mjedisorë dhe/ose klimës që përdoren për mekanizma dhe instrumente të caktuara në Bashki;
- Rishikimi i praktikave më të mira ndërkombëtare, bazuar në Udhëzuesin për Financimet e Gjelbërta (GFR) për rezultatet e detyrave të Tiranës;
- Konsolidimi i standarteve të përbashkëta dhe përditësimi i mekanizmave dhe parimeve të pranueshmërisë së tyre;
- Identifikimi i një grupi të thjeshtë treguesish që mund të përdoren për të monitoruar rritjen e financimeve të ofruar për investimet e gjelbërta pas futjes së kriterëve të gjelbërta të përditësuara në mekanizmat/instrumentet e ndryshëm.

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Mjedisit dhe Zhvillimit të Qëndrueshëm (vlerësim), Drejtoria e Përgjithshme e Menaxhimit Financiar (konsolidim)

PERIUDHA KOHORE

Programimi në ciklin tjetër për një mekanizëm ose instrument

REZULTATI

Një sërë parimesh dhe standartesh minimale (bazuar në standartet dhe iniciativat ekzistuese ndërkombëtare si Taksonomia e BE-së, obligacionet e gjelbërta dhe parimet e huadhënies së gjelbër) të inkorporuara në mekanizmat dhe instrumentet ekzistuese

RRISNI KAPACITETET PROFESIONALE DHE SISTEMET

PROJEKTET E GJELBERTA DHE KRITERET E PRIORITIZIMIT

Perfshini qeverisjen e korporatës klimatike në formën e informacionit dhe menaxhimit të fuqishëm të rrezikut të ndryshimeve të klimës dhe etiketimit dhe monitorimit të buxhetit nga Bashkia

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Integritimit, Planifikimit Strategjik dhe Zhvillimit Ekonomik (vlerësimi), Drejtoria e Përgjithshme e Menaxhimit Financiar (konsolidimi)

PERIUDHA KOHORE

Miratimi i buxhetit të ardhshëm vjetor

REZULTATI

Mjeti i etiketimit dhe gjurmimit të buxhetit; Informimi dhe mjeti për menaxhimin e riskut të ndryshimeve klimatike

ANA RACIONALE

Menaxhimi i Korporatave duke marrë parasysh ndryshimet klimatike zbaton mjete që i mundësojnë Bashkisë të menaxhojë risqe të ndryshme klimatike në të gjitha operacionet brenda juridiksionit të saj ose të menaxhojë (dhe të rrisë gradualisht) shpenzimet buxhetore duke adresuar sfidat e ndryshimeve klimatike dhe duke realizuar mundësitë e tjera klimatike dhe mjedisore. Aktualisht, Bashkia e Tiranës nuk ka ndonjë sistem të drejtpërdrejtë për këtë, megjithëse kjo do të ndihmonte për të sinjalizuar investitorët e jashtëm potencial se ajo ka vlerësuar dhe është e vetëdijshme për ekspozimin e saj ndaj risqeve aktuale dhe të ardhshme klimatike dhe ka një plan për të menaxhuar e përmirësuar gjendjen e saj.

BURIMET QE KERKOHEN

Duke pasur parasysh kompleksitetin e këtyre mjeteve, është e nevojshme të kontraktohen ekspertë të jashtëm për të zhvilluar korniza dhe mjete për menaxhimin e korporatave duke marrë parasysh ndryshimet klimatike, qoftë duke përdorur buxhetin e bashkisë ose kontributet e donatorëve. Pasi të vendoset, përdorimi aktual i etiketimit të buxhetit është një integritet i thjeshtë në sistemin ekzistues të kontabilitetit/shpenzimeve të buxhetit. Për një mjet informimi dhe menaxhimi të riskut të ndryshimeve klimatike do të kërkohej një strukturë institucionale me përgjegjësi, trajnime dhe buxhet operacional. BERZH aktualisht po zbaton një program mbështetës që ndihmon Bashkitë dhe entitetet e shoqëritë e ndërlidhura me të në vlerësimin dhe krijimin e sistemeve të tilla.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Marrja e mbështetjes dhe financimit të jashtëm për aktivitetet menaxhimit të korporatave duke marrë parasysh ndryshimet klimatike;
- Zhvillimi (me mbështetje të jashtme) i një kornize për vlerësimin dhe menaxhimin e riskut të ndryshimeve klimatike dhe përfundimet mbi risqet aktuale dhe të ardhshme në lidhje me ndryshimet klimatike, bashke me menaxhimin e duhur dhe hapat e reduktimit të riskut;
- Zhvillimi i mjetit të etiketimit dhe gjurmimit të ndryshimeve klimatike për monitorimin dhe gjurmimin e shpenzimeve të lidhura me klimën; Përdorimi i gjetjeve për të informuar proceset e ardhshme të planifikimit dhe buxhetimit;
- Kryerja e vlerësimeve të rregullta dhe dorëzimi i informacioneve shpjeguese.

PROKURIMI I GJELBERT

Përdorni investimet publike në projekte të ndryshme sektoriale mbi një shumë kufitare për të mbështetur krijimin e një tregu për produktet e gjelbra

RRISNI
KAPACITETET
PROFESIONALE
DHE SISTEMET

ANA RACIONALE

Strategjia Kombëtare e Prokurimit Publik 2020-2023 dhe Plani i Veprimit ofrojnë një bazë për të çuar më tej investimet e gjelberta përmes ofritit të mallrave dhe shërbimeve në nivel lokal. Duke qenë se produktet dhe zgjidhjet e ndryshme të gjelberta janë ende mjaft të reja në kontekstin shqiptar, bashkia mund të ndihmojë në stimulimin e ofertës përmes proceseve të prokurimit publik të një shkalle më të gjerë, që përfshijnë kërkesat e prokurimit të gjelbër. Kjo gjithashtu mund të ndihmojë në rritjen e ndërgjegjësimit, duke rezultuar në projekte më të qëndrueshme.

BURIMET QE KERKOHEN

Kërkohej udhëzim nga Agjencia e Prokurimit Publik për Prokurimin Publik Mjedisor për bashkitë, i shoqëruar me trajnime për punonjësit bashkiak për integrimin e parimeve të prokurimit të gjelbër në dokumentet e planifikimit bashkiak dhe në specifikimet teknike për tenderat. Agjencitë dypalëshe të pranishme në Shqipëri mund të mbështesin aktivitetet përkatëse nëpërmjet asistencës teknike ose mund të ndihmojnë Bashkinë duke përshtatur projektet e tyre të investimeve kapitale për të përfshirë elementë të prokurimit të gjelbër/mjedisor.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Botimi i një kërkesë për udhëzim nga Agjencia e Prokurimit Publik për Bashkitë në lidhje me prokurimin e gjelbër;
- Forcimi i kapaciteteve administrative përmes trajnimeve për integrimin e gjuhës së prokurimit të gjelbër në dokumentet strategjike dhe specifikimet e tenderit;
- Përditësimi i dokumenteve strategjike përkatëse;
- Aplikimi i kërkesave pilot të prokurimit të gjelbër në tender;
- Kërkoni nga departamentet e bashkisë që të pasqyrojnë kostot e prokurimit të gjelbër në planet e tyre të biznesit dhe vlerësimet e buxhetit/kërkesat për alokimin e fondeve
- Ftoni ofertuesit e interesuar të mallrave/shërbimeve për t'i informuar ata rreth qëllimit dhe ndryshimit të procesit të tenderit në krahasim me perqasjet e mëparshme;
- Inkurajoni ofertuesit që të ofrojnë ide se si të zbatohen në mënyrë praktike kërkesat e prokurimit të gjelbër;
- Vlerësoni zbatimin dhe rezultatet e kërkesave të prokurimit të gjelbër gjatë implementimit të projektit dhe konkludoni mësimet e nxjerra për tenderat e ardhshëm;
- Standartizimi i kërkesave të prokurimit të gjelbër në të gjithë sektorët e bashkisë.
- Futja e aspekteve të prokurimit të gjelbër në kriteret e specifikimit të tenderit për shërbimet dhe mallrat e përzgjedhura drejt standardizimit të kërkesave të prokurimit të gjelbër në të gjithë sektorët e bashkisë.

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia e Tiranës (në cilësinë e Autoritetit Kontraktor): Drejtoria e Përgjithshme e Punëve Publike

PERIUDHA KOHORE

Imediate. Nuk ka pengesa ligjore për përfshirjen dhe fillimin e aspekteve të gjelbra në procedurat e prokurimit.

REZULTATI

Pasja e produkteve dhe shërbimeve publike me një cikël jete më të gjatë dhe me ndikim mjedisor pozitiv

RRISNI KAPACITETET PROFESIONALE DHE SISTEMET

PROKURIMI I GJELBERT

Përdorni modalitete partneriteti – duke përfshirë ofruesit ndërkombëtarë – për të promovuar fusha të teknologjive miqësore me mjedisin / ndryshimet klimare

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia e Tiranës (në cilësinë e autoritetit kontraktor): Drejtoria e Përgjithshme e Mjedisit dhe Zhvillimit të Qëndrueshëm

PERIUDHA KOHORE

Cikli i ardhshëm i planifikimit të buxhetit

REZULTATI

Prokurimi i teknologjive dhe shërbimeve të gjelberta që pasqyrojnë praktikën më të mirë ndërkombëtare.

ANA RACIONALE

Në raste kur kërkohet përdorimi i një teknologjie specifike, procesi i tenderit mund të jetë i hapur për ofertuesit ndërkombëtarë përveç atyre vendas. Specifikimet teknike do të fokusohen në ndikimin klimatik dhe mjedisor që do të kenë teknologjitë e përdorura gjatë gjithë ciklit jetësor të projektit. Një shembull në Bashkinë e Tiranës është rritja e përdorimit të autobusëve hibrid dhe elektrik.

BURIMET QË KERKOHEN

Kërkohet një planifikim adekuat buxhetor, pasi përfshirja e liderave të tregut mund të nënkuptojë kosto më të larta financimi. Megjithatë, projektet që rezultojnë supozohet të performojnë më mirë në aspektin mjedisor dhe për këtë arsye ndikojnë pozitivisht në analizën përfitim-kosto, normën e fitimit nga investimi, ose kostot e lidhura me operimin dhe mirëmbajtjen.

HAPAT QË DUHET TË REALIZOHEN

- Filloni me planifikimin e gjelbër dhe projektimin e buxhetit të duhur duke pasur parasysh se aspektet e gjelbra kërkojnë nivel më të lartë të fondit limit
- Identifikoni sektorët ku aspektet e prokurimit të gjelbër mund të futen lehtësisht
- Identifikimi i sektorëve ku përfshirja e ofertuesve të shërbimeve ndërkombëtare mund të lehtësojë përdorimin efektiv të teknologjive miqësore me mjedisin dhe me rezultate superiore;
- Elaborimi i plote i dokumentacionit për tender për PPP-të (mundësisht nëpërmjet ESCO-ve për ndriçimin e rrugëve dhe stacionet e karikimit);
- Përfshirja e kërkesës për pjesëmarrjen e ofertuesve lokal në tender për të mundësuar zhvillimin e kapaciteteve dhe rritjen profesionale në tregun lokal.

PROKURIMI I GJELBERT

Merrni parasysh konkurset për të vlerësuar dhe njohur projektet dhe iniciativat e gjelbërta novatore ose që shërbejnë si shembull në Bashkinë e Tiranë

RRISNI KAPACITETET PROFESIONALE DHE SISTEMET

ANA RACIONALE

Ligji i ri për Prokurimin Publik prezanton konceptin e procedurave të partneritetit për inovacion, të cilat u mundësojnë autoriteteve kontraktore të fokusohen në zhvillimin e produkteve, shërbimeve, apo infrastrukturës/punëve publike inovative me ndikim pozitiv në mjedis. Dhënia ose njohja ndryshe e projekteve dhe iniciativave të lidhura në nivel lokal mund të ndihmojë në ngritjen e profilit të aktorëve të përfshirë, t'i bëjë të tilla projekte dhe iniciativa më tërheqëse dhe të inkurajojë aktorët e tjerë që të përfshihen më shumë në mundësitë e zhvillimit të qytetit të gjelbër.

BURIMET QE KERKOHEN

Modele për aplikime për konkursin e inovacionit dhe kriteret e trajnime për punonjësit e bashkisë që do të mbikëqyrin iniciativën. Nuk ka barriera ligjore për të futur konkurse që gjenerojnë projekte inovative me ndikim pozitiv në mjedis. Përveç partnerëve bilateral për zhvillim dhe BE-së, UNOPS ose rrjetet/organizatat e qyteteve si C40 ose ICLEI mund të jenë partnerë të mundshëm për këtë aktivitet.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Identifikoni një model të suksesshëm për konkursin;
- Zhvilloni procedurat dhe materialet e nevojshme;
- Ofroni trajnime për stafin në lidhje me administrimin;
- Përgatitni materiale marketingu dhe informacion të aksesueshëm publikisht përmes mediave dhe platformave të ndryshme;
- Ftoni mediat që të ndjekin nga afër konkursin;
- Kryeni raundin e parë të konkursit;
- Vlerësoni mësimet e nxjerra dhe rregulloni procedurën dhe elementët e tjerë të konkursit sipas nevojës.

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Mjedisit dhe Zhvillimit të Qëndrueshëm

PERIUDHA KOHORE

Imediate

REZULTATI

Rritja e interesit dhe numrit të projekteve dhe nismave të gjelbërta nëpër sektorë të ndryshëm në Tiranë

RRISNI KAPACITETET PROFESIONALE DHE SISTEMET

MANAXHIMI EFEKTIV I ASETETEVE

Zbatimi i Sistemit të Menaxhimit Mjedisor (p.sh. ISO 14001) në nivel të kompanive në pronësi të bashkisë dhe në nivel të bashkisë (administratës)

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Mjedisit dhe Zhvillimit të Qëndrueshëm, Drejtoria e Përgjithshme e Teknologjisë së Informacionit, Inovacionit dhe të Dhënave

PERIUDHA KOHORE

Brenda 2 viteve të ardhshme (2022-2024)

REZULTATI

Miratimi i standardit ISO 14001 (ose i një standarti të ngjashëm)

ANA RACIONALE

Zbatimi i një Sistemi të Menaxhimit Mjedisor gjeneron kursime në përdorimin e resurseve (p.sh. energji) dhe në këtë mënyrë redukton kostot operative të bashkisë. Përveç kësaj, ai përforcon përputhshmërinë me objektivat kombëtare mjedisore dhe demonstroi përkushtim për përmirësimin e mjedisit. Bashkia mund të përdorë sjellje të qëndrueshme në operacionet e veta si një vitrinë që grupet e tjera të interesit në Tiranë të ndjekin të njëjtin shembull. Sistemi mund të zbatohet për kompanitë në pronësi të bashkisë, si dhe për administratën e bashkisë, përfshirë njësitë e saj vartëse.

BURIMET QË KERKOHEN

Ky aktivitet do të kërkonte angazhimin e stafit bashkiak që punon në fushën e energjisë dhe/ose menaxhimit të aseteve, duke përfshirë kontraktimin e një kompanie të jashtme inxhinierike për të ndihmuar në krijimin e Sistemit meqenëse menaxhimi i aseteve është një koncept i ri për stafin bashkiak.

HAPAT QË DUHET TË REALIZOHEN

- Mësoni rreth standardit ISO 14001 dhe identifikoni resurset që nevojiten për zbatimin e standartit në Bashki;
- Kryerja e vlerësimit paraprak të nevojave dhe buxhetimit për certifikimin ISO nga një kompani e licencuar
- Kryeni një ISO 14001 Shqyrtim Mjedisor Fillestar dhe Analizë të Mangësive;
- Trajtoni stafin bashkiak për ISO 14001;
- Kryeni një auditim vjetor sipas kërkesave të ISO 14001;
- Raportoni rregullisht përputhshmërinë me ISO 14001 tek vendimmarrësit e lartë dhe publiku.

MANAXHIMI EFEKTIV I ASETVE

Përfundoni integrimin e plotë të të dhënave të aseteve bashkiake në një sistem të vetëm online të bazuar në GIS

RRISNI KAPACITETET PROFESIONALE DHE SISTEMET

ANA RACIONALE

Bashkia ka ndërmarrë hapa drejt një sistemi dixhital për menaxhimin e aseteve të saj. Këta hapa duhet të përfundojnë për t'i mundësuar bashkisë të menaxhojë në mënyrë më eficiente asetet e saj, të ndajë fonde të mjaftueshme për operimin dhe mirëmbajtjen e tyre dhe të identifikojë mënyrat e përshtatshme të operimit (p.sh. nëpërmjet koncesionarëve, partneriteteve publik-privat ose shitjes). Pasja e një sistemi të bazuar në GIS mund të mundësojë gjithashtu një organizim më të mirë të riparimeve dhe punëve të tjera për mirëmbajtjen e aseteve në të gjithë bashkinë.

BURIMET QE KERKOHEN

Ky aktivitet tashmë është pjesë e punës së vazhdueshme në bashki. Pronarët e aktivitetëve duhet të mbeten të autorizuar për tu ndërlidhur me departamentet përkatëse dhe njësitë vartëse të bashkisë për të mbledhur informacionin që mungon. Gjithashtu, standardet e mbledhjes dhe administrimit të të dhënave do të futen dhe miratohen për të unifikuar raportimin nga njësi të ndryshme të burimeve të ndryshme të mbledhura të të dhënave gjatë integritetit të tyre në GIS.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Vazhdoni përpjekjet e vazhdueshme për dixhitalizimin e të dhënave të aseteve bashkiake në sistemin online;
- Identifikoni dhe punoni me departamentet dhe njësitë vartëse të cilat kanë dhënë sasinë më të vogël të informacionit për asetet deri më sot;
- Identifikoni trajnime të përshtatshme për menaxhimin e aseteve për pikat kryesore të menaxhimit të aseteve nëpër departamente dhe entitete bashkiake;
- Përdorni sistemin online për të nxjerrë gjetje që mund të informojnë proceset e planifikimit dhe buxhetimit, p.sh. për sa i përket ekspozimit ndaj riskut, nevojave për riparim, ose fazave të aktivitetëve për mirëmbajtje.

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Teknologjisë së Informacionit, Inovacionit dhe të Dhënave

PERIUDHA KOHORE

E vazhdueshme, do të përfundojë në fund të vitit 2022

REZULTATI

Sistemi online i menaxhimit të aseteve që mbulon të gjitha asetet bashkiake

RRISNI KAPACITETET PROFESIONALE DHE SISTEMET

MONITORIMI, RAPORTIMI, DHE VERIFIKIMI (MRV)

Ngritja e një strukture të vetme përgjegjëse në Bashki për të mbledhur tregues nga institucionet dhe agjencitë qendrore dhe për t'i raportuar ato në Sektorin e Statistikave

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Integritetit, Planifikimit Strategjik dhe Zhvillimit Ekonomik

PERIUDHA KOHORE

Një muaj pas ndarjes së Udhërrëfyesit të GFR me të gjitha strukturat përgjegjëse për zbatimin e rekomandimeve në Bashkinë Tiranë dhe institucionet në varësi

REZULTATI

Struktura e dakorduar për MRV në Bashki

ANA RACIONALE

Linjat e qarta të komunikimit dhe qartësia mbi rolet dhe përgjegjësitë do të ndihmojnë në lehtësimin e MRV-së në Bashki dhe do ta bëjnë atë më efektive.

BURIMET QE KERKOHEN

Nuk kërkohen burime shtesë për të zbatuar këtë veprim.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Emëroni Kampionët e Gjellbër me një urdher zyrtar për të kërkuar llogari dhe përgjegjësi staf in përkatës për monitorimin dhe raportimin e treguesve.
- Merrja e strukturës së propozuar organizative, rrjedhës së procesit të MRV-së nga Udhëzuesi 'How-to'.
- Komunikimi i strukturës së re organizative dhe procesit të MRV-së me grupet e interesit në Bashki.
- Fillimi i zbatimit të strukturës së re organizative dhe procesit MRV.

MONITORIMI, RAPORTIMI, DHE VERIFIKIMI (MRV)

Përdorni një pasaportë treguesish për të mbështetur departamentet në kuptimin dhe mbledhjen e saktë dhe të rregullt të treguesve më të rëndësishëm që janë të mundshëm për t'u mbledhur

RRISNI

KAPACITETET

PROFESIONALE

DHE SISTEMET

ANA RACIONALE

Pasaporta e treguesve ofron udhëzime specifike se si të mbledhen të dhënat e treguesve kryesorë dhe e kujt është kjo përgjegjësi. Këto të dhëna janë kritike për MRV-në dhe ndihmojnë bashkinë të marrë vendime bazuar në ndikimin e matshëm të ndërhyrjeve/veprimeve/politikave.

BURIMET QE KERKOHEN

Nuk kërkohen burime shtesë për këtë veprim pasi aktivitetet e ndërlidhura janë tashmë pjesë e punës së pronarit të veprimit.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Si më sipër, caktoni Kampionët e Gjellbër me një urdher zyrtar për të percaktuar stafin përkatës përgjegjës për monitorimin dhe raportimin e treguesve.
- Ngritja e menjëhershme e Njesisë së Efiçencës së Energjisë.
- Rishikoni udhëzuesin MRV 'How-to' dhe kryeni hapat e detajuara për çdo tregues specifik;
- Bëjini publike të dhënat e mbledhura për përdorim më të gjerë të tyre nga grupet e interesit (p.sh. institutet kërkimore) [shikoni gjithashtu rekomandimin e zbatueshëm ne vijim];
- Përdorni të dhënat e mbledhura për të informuar planifikimin, politikat dhe vendim-marrjen ne Bashki.

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Integritetit, Planifikimit Strategjik dhe Zhvillimit Ekonomik

PERIUDHA KOHORE

Çdo vit

REZULTATI

Të dhëna të mbledhura në formatin e duhur, në afatin kohor të kërkuar, nga organizatat e duhura, të cilat do të futen në Mjetin e Monitorimit dhe do t'i raportohen Grupit të Monitorimit

RRISNI KAPACITETET PROFESIONALE DHE SISTEMET

MONITORIMI, RAPORTIMI, DHE VERIFIKIMI (MRV)

Bëjini të dhënat e mbledhura më gjerësisht të disponueshme përmes Portalit të të Dhënave të Hapura

ACTION OWNER

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Teknologjisë së Informacionit, Inovacionit dhe të Dhënave;

PERIUDHA KOHORE

E vazhdueshme

REZULTATI

Portali Opendata i përditësuar

ANA RACIONALE

Të dhënat kryesore mjedisore janë të vlefshme për një gamë të gjerë grupesh interesi. Sigurimi i aksesueshmërisë dhe disponueshmërisë së këtyre të dhënave për këto palë të interesuara do të kursejë kohë e resurse, dhe do ta bëjë procesin MRV në Tiranë më eficient. Kjo i mundëson gjithashtu grupet e interesit të investigojnë të dhënat dhe të ndajnë këndvështrimet e gjetjet e tyre në përputhje me Ligjin nr. 119/2014 "Për të drejtën e informimit".

BURIMET QE KERKOHEN

Meqenëse Portali i të Dhënave të Hapura tashmë ekziston, nuk nevojiten resurse shtesë për ta vënë në praktikë këtë veprim.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Rekrutoni 2 staf shtesë në Departamentin e të Dhënave për të zgjeruar kapacitetin për të mbledhur dhe monitoruar në mënyrë efektive treguesit
- Konfirmoni me pikat kryesore të kontaktit të Portali Opendata i përditësuar mënyrën eficiente të ndarjes/transferimit të të dhënave të mbledhura dhe futjen e tyre në portalin online;
- Trajtoni personelin për të dhënat e reja të shtuara dhe kërkesat e mundshme specifike të menaxhimit për t'i bërë këto të dhëna të aksesueshme/të përdorshme nga grupet e interesit.

MONITORIMI, RAPORTIMI, DHE VERIFIKIMI (MRV)

Të zhvillohet një inventar i gazeve serë për të informuar ne lidhje me monitorimin dhe planifikimin mjedisor për Bashkinë

RRISNI KAPACITETET PROFESIONALE DHE SISTEMET

ANA RACIONALE

Ky është një tregues i rëndësishëm për monitorimin e progresit të bashkisë në përpjekjet e saj për zbutjen e ndryshimeve klimatike, duke përfshirë fushat kyçe të veprimit të Planit të Veprimit të Qytetit të Gjellbër. Gjithashtu, Shqipëria në përgjithësi në Kontributin e saj të Përcaktuar Kombëtar (NDC) në Marrëveshjen e Parisit angazhohet për një reduktim të emetimit të CO₂ prej 26% midis 2016 dhe 2030, për të cilin raportimi në nivel nënkombëtar/qytet është thelbësor.

BURIMET QE KERKOHEN

Kërkohet personeli për të angazhuar aktorë të ndryshëm të përfshirë në mbledhjen e të dhënave bazë. Për të bërë llogaritjet përkatëse kërkohet personeli shtesë bashkiak ose shërbime të jashtme konsulente. Disa partnerë ndërkombëtarë të zhvillimit mbështesin një aktivitet të tillë dhe/ose ofrojnë mjete llogaritëse të disponueshme publikisht dhe trajnime përkatëse. Në varësi të ambicies dhe burimeve të bashkisë, ajo do të duhet të vendosë nëse inventari do të mbulojë emetimet e fushës 1 (nga burimet brenda territorit të qytetit), emetimet e fushës 2 (nga përdorimi i energjisë elektrike/ngrohjes/ftohjes të furnizuar nga një rrjet brenda ose jashtë qytetit), dhe/ose emetimet e fushës 3 (që ndodhin jashtë qytetit si rezultat i aktiviteteve që zhvillohen brenda qytetit). Kostot e vlerësuara të inventarit të tillë variojnë përkatësisht me një minimum prej €35,000.

Ky vlerësim minimal supozon një 'metodologji të përafërt' për llogaritjen e emetimeve të GS, siç përshkruhet në Shtojcën A të 'Udhëzuesit Si duhet për Monitorimin, Raportimin dhe Verifikimin (MRV) të Bashkisë së Tiranës' (botuar në tetor 2021). Kjo metodë është zhvilluar duke pasur parasysh mungesën e të dhënave të detajuara të aktivitetit në shkallë bashkiake në sektorët e energjisë, transportit, industrisë, bujqësisë, mbeturinave, pylltarisë dhe shfrytëzimit të tokës. Kjo qasje mund të mos ofrojë një vlerësim super të saktë të emetimeve të GS (mund të pritët një nivel pasigurie 10-15%), megjithatë, ajo do t'i sigurojë bashkisë një bazë të dhënash për gjurmimin e emetimeve dhe vendimmarrjen. Meqenëse mbledhja e të dhënave për emetimet e GS-ve sipas sektorëve përmirësohet me kalimin e kohës, metodologjia e llogaritjes dhe burimet e alokuara do të duhet të përditësohen.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Rekrutoni staf shtesë të kualifikuar në Drejtorinë e Përgjithshme e Mjedisit dhe Zhvillimit të Qëndrueshëm
- Prokuroni shërbime për të trajnuar dhe përmirësuar kolegët bashkiakë mbi praktikën më të mira për Monitorimin, Raportimin dhe Verifikimin dhe zhvillimin e inventarit të GS
- Angazhimi me aktorë të ndryshëm të përfshirë në mbledhjen e të dhënave bazë dhe llogaritjet pasuese siç detajohet në Shtojcën A të Udhëzuesit Si të MRV-së
- Bëni të disponueshme publikisht të dhënat e mbledhura për përdorim më të gjerë të tyre nga palët e interesuara (p.sh. institutet kërkimore) [shih gjithashtu rekomandimin e mëparshëm të veprimit]

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia e Tiranës: Drejtoria e Përgjithshme e Teknologjisë së Informacionit, Inovacionit dhe të Dhënave dhe Drejtoria e Përgjithshme e Mjedisit dhe Zhvillimit të Qëndrueshëm.

PERIUDHA KOHORE

2022 (të përditësohet çdo vit nëse është me kosto efektive dhe të realizueshme)

REZULTATI

Inventari i gazeve serë për Bashkinë e Tiranës

⁴Protokolli i gazeve serë. 2020. Protokolli Global për Inventarët e Gazit Serë në shkallë bashkiake. https://ghgprotocol.org/sites/default/files/standards/GPC_Full_MASTER_RW_v7.pdf

RRISNI KAPACITETET PROFESIONALE DHE SISTEMET

MONITORIMI, RAPORTIMI, DHE VERIFIKIMI (MRV)

Formuloni treguesit (mjedisor/ekonomik/social) të rezultateve dhe ndikimit për projektet/ investimet e reja dhe monitoroni ato pas zbatimit të projektit

ACTION OWNER

Bashkia e Tiranës: Të gjitha strukturat të cilat planifikojnë dhe zbatojnë projekte, në koordinim me Drejtorinë e Përgjithshme të Integritetit, Planifikimit Strategjik dhe Zhvillimit Ekonomik; dhe Drejtoria e Përgjithshme e Teknologjisë së Informacionit, Inovacionit dhe të Dhënave.

PERIUDHA KOHORE

E vazhdueshme / në bazë projekti

REZULTATI

Tregues shtesë të shtuar në Modelin e Monitorimit të Bashkisë dhe Udhëzuesin Si të realizohet MRV-së dhe lidhje më të qarta midis strategjive, vendimeve për investime dhe performancës së qytetit të gjelbër në Tiranë

ANA RACIONALE

Mbledhja aktuale e treguesve në Bashki është e kufizuar në ndjekjen e zbatimit të veprimeve të GCAP. Kjo është e pamjaftueshme që Bashkia të kuptojë se sa janë shpenzuar burimet e saj të pakta për investime strategjike të gjelbra me ndikim të lartë në përputhje me Planin e Veprimit të Qytetit të Gjelbër dhe strategjitë/politika të tjera udhëzuese. Formulimi i treguesve të rezultateve dhe ndikimit për projektet individuale mund të ndihmojë gjithashtu në lidhjen e inputeve dhe outputeve të projekteve, mbështetjen e rishikimit dhe përmirësimit të dizajnit të projektit, angazhimit me palët e interesuara/përfutuesit dhe mësimin e mësimin mbi efektivitetin e zgjidhjeve të ndryshme.

BURIMET QE KERKOHEN

Kërkesa kohore që stafi i percaktuar për kryerjen e veprimeve të përcaktojnë metodologjinë e saktë të mbledhjes së të dhënave, të përditësojnë Udhëzuesin Si të realizohet procesi i MRV-në dhe të punojnë me mbajtësit e të dhënave për të marrë të dhënat dhe për t'i ruajtur ato në Modelin e Monitorimit. Për të reduktuar kërkesat shtesë të kohës, propozohet që monitorimi i rezultateve dhe ndikimeve të fokusohet fillimisht në projektet kyçe të investimeve në shkallë të gjerë të bashkisë dhe/ose aty ku treguesit janë më të disponueshëm. Një bashkëpunim me partnerët e projektit ose organizatat lokale (p.sh. departamentet universitare) mund të mbështesë mbledhjen dhe monitorimin e të dhënave.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Stafi i percaktuar për kryerjen e veprimeve për të përcaktuar të dhënat e kërkuara dhe metodologjinë e saktë të mbledhjes së të dhënave
- Veprimi i zotëruesit për të përditësuar udhëzuesin si të MRV
- Stafi i percaktuar të punojë me mbajtësit e të dhënave ose pronarët e projektit për të siguruar mbledhjen efikase të të dhënave dhe monitorimin e projektit
- Stafi i percaktuar të punojë me mbajtësit e të dhënave për të marrë të dhënat dhe për t'i ruajtur ato në Programin Kompjuterin e Monitorimit
- Raportimi i rezultateve të monitorimit tek politikëbërësit në Bashki për të informuar planifikimin dhe vendimarrjen e ardhshme
- Bëni të disponueshme publikisht të dhënat e mbledhura për përdorim më të gjerë të tyre nga palët e interesuara (p.sh. institutet kërkimore) [shih gjithashtu rekomandimin e mëparshëm të veprimit]

RRITJA E KAPACITETEVE PROFESIONALE DHE TRAJNIMI

RRISNI
KAPACITETET
PROFESIONALE
DHE SISTEMET

Përdorni anëtarësimet në rrjetet e qyteteve për të fituar akses në mjetet e disponueshme të qyteteve/financimit të gjelbër dhe zgjidhjet e trajnimit dhe praktikave me të mira

ANA RACIONALE

Bashkia tashmë është pjesë e sistemit të shoqatave të qyteteve:

- Eurocities - <https://eurocities.eu/>
- MedCities - <http://www.medcities.org>
- AIMF - <https://www.aimf.asso.fr/>
- UITP - <https://www.uitp.org/>
- BJCEM - <https://www.bjcem.org/>
- World Urban Parks - <https://worldurbanparks.org/en>
- ICLEI - <https://www.iclei.org/>
- BreatheLife - <https://breathelife2030.org/>

Për më tepër, mund të konsiderojë anëtarësimin në rrjete të tjera të profilit të lartë të qyteteve, si C40 ose Konventa Globale e Kryetarëve të Bashkive.

Anëtarësimi në rrjete të tilla ekspozon stafin bashkiak ndaj praktikave të mira që po shfaqen globalisht në fushën e zhvillimit të qytetit të gjelbër dhe hartimin e projekteve që arrijnë të kenë akses në financimet e gjelbra. Për më tepër, anëtarësimi në rrjet mund të mundësojë akses në mjete (p.sh. llogaria e emetimit të CO₂, prokurimin e gjelbër, priorizimin e projekteve, etj.) dhe trajnimet (p.sh. mbi obligacionet e gjelbra, partneritetet publiko-private, inovacionet e gjelbra në sektorë të ndryshëm). Nëpërmjet buletineve dhe produkteve të tjera të njohurive, sistemi i shoqatave/rrjeteve të qyteteve gjithashtu informon anëtarët e tyre për përditësimet më të fundit të standardeve dhe parimeve ndërkombëtare rreth financimeve të gjelbra, veprimet të ndryshimit të klimës, ose Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDGs), etj. Një bashkëpërfitim i përfaqësimit të Bashkise se Tiranës në shoqatave/rrjeteve globale të qyteteve duhet t'u tregojë investitorëve të jashtëm potencialin e jashtëm të bashkësive dhe përkushtimin e bashkësive për të rritur investimet e gjelbra.

BURIMET QE KERKOHEN

Anëtarësimi në shoqatat/rrjetet e qyteteve zakonisht kërkon pagesën e një tarife të vogël vjetore, të cilën bashkia duhet ta mbulojë përmes buxhetit të saj operativ. Pjesëmarrja në ngjarje/trajnime dhe udhëtime të ngjashme ndonjëherë mund të mbulohen nga organizatat pritëse për pjesëmarrësit nga vendet me të ardhura më të ulëta. Në raste të tjera, shtesat do të duhej të bëhen nga buxheti operativ i Bashkise. Pjesëmarrja në shoqatat/rrjetet e qyteteve kërkon gjithashtu kohë dhe angazhim të stafit, e cila megjithatë mund të përfshihet në aktivitetet e punës të secilit departament/drejtori. Pjesëmarrja në ngjarje/trajnime dhe udhëtime të ngjashme ndonjëherë mund të mbulohen nga organizatat pritëse për pjesëmarrësit nga vendet me të ardhura më të ulëta. Në raste të tjera, shtesat do të duhej të bëhen nga buxheti operativ i Bashkise. Pjesëmarrja në rrjetet e qytetit kërkon gjithashtu kohë të stafit, e cila megjithatë mund të përfshihet në fushën ekzistuese të punës së pronarit të veprimit.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Krijoni një listë të qartë të anëtarësimeve ekzistuese në shoqatat/rrjetet e qyteteve
- Përgatitni një plan vjetor që përshkruan anëtarësimet në shoqatat/rrjetet e qyteteve, si dhe objektivat e qarta dhe aktivitetet përkatëse dhe kërkesat e mundshme për burime – duke synuar të përfshijë sa më shumë që të jetë e mundur stafin nga departamentet e tjera për të përhapur përfitimet e pjesëmarrjes në trajnime të programit të infrastruktures së qytetit Merrni miratimin e lartë për planin, ekzekutoni planin dhe monitoroni zbatimin;
- Raportoni mbi arritjen e objektivave të përcaktuara për të informuar planin për vitin e ardhshëm
- Merrni miratimin nga manaxheret e lartë për planin, ekzekutoni planin dhe monitoroni zbatimin

RRISNI KAPACITETET PROFESIONALE DHE SISTEMET

RRITJA E KAPACITETEVE PROFESIONALE DHE TRAJNIMI

Ndërlidhni me institucionet akademike në Tiranë për përfshirjen e temave të Financave të Gjelbërta në kurrikulat e tyre dhe ofrimin e mundësive për studime universitare dhe pasuniversitare

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Burimeve Njerëzore

Institucionet akademike lokale, p.sh. Universiteti i Tiranës dhe Universiteti Politeknik i Tiranës

PERIUDHA KOHORE

2022-2023 (përditësimi i kurrikulës dhe krijimi i lëndëve universitare dhe mundësisht edhe pasuniversitare)

REZULTATI

Rritja e numrit të kurrikulave dhe lëndëve me tema të financimeve të gjelbra

ANA RACIONALE

Financimet e gjelbra si një temë e re dhe në zhvillim në Shqipëri. Ka pak informacion të disponueshëm në gjuhën shqipe dhe mundësitë për trajnime universitare ose pasuniversitare mbi temat përkatëse janë shumë të kufizuara. Bashkia kërkon staf që kupton aspekte të ndryshme të financimeve të gjelbra dhe zhvillimit të qytetit të gjelbër më gjerësisht. Kjo ka të bëjë me stafin aktual, si dhe ekspertet e rinj që mund të aplikojnë për punë në bashki në të ardhmen. Përveç kurseve ekzistuese online mbi temat e financimeve të gjelbra, bashkia duhet të ndërlidhet me institucionet arsimore lokale për të inkurajuar përfshirjen e financimeve të gjelbra në kurrikulat e departamenteve/disiplinave të ndryshme, duke përfshirë konsideratat teknike/sectoriale, ligjore, financiare, sociale, ekonomike dhe politike.

BURIMET QE KERKOHEN

Kapaciteti i institucioneve akademike lokale mund të jetë i mjaftueshëm që ato të përditësojnë kurrikulat për të përfshirë temat e financimeve të gjelbra. Krijimi i kurseve apo edhe diplomave të pavarura mund të kërkojë bashkëpunim me institucione të tjera akademike në këtë fushë (p.sh. Shkolla e Frankfurtit – Qendra Bashkëpunuese e UNEP për financimin e klimës dhe të energjisë së qëndrueshme). Bashkia duhet t'i vërë në dispozicion stafit të saj kohë për të ndjekur kurse përkatëse për të përmirësuar më tej njohuritë e tyre në financimet e gjelbra dhe zhvillimin më të gjerë të qytetit të gjelbër.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Ftoni institucionet akademike lokale për të diskutuar disponueshmërinë e temave të financimeve të gjelbra në kurrikulat dhe kurset ekzistuese
- Identifikoni listën e ngushtë të disiplinave dhe departamenteve ku temat e financave të gjelbra mund të përfshihen në kurrikulat
- Identifikimi i disiplinave dhe departamenteve të përshtatshme ku financimet e gjelbra mund të krijohen si një kurs i pavarur
- Institucionet Akademike: Kontaktoni partnerët e jashtëm/ndërkombëtarë potencialë për bashkëpunim në hartimin e përmbajtjes
- Ndani informacionin mbi mundësitë e mësimin me stafin në të gjithë Bashkinë dhe inkurajoni menaxherët e linjës që të përfshijnë trajnime përkatëse në planet vjetore të rritjes së stafit të tyre
- Institucionet Akademike: Testoni kurrikulat dhe kurset e përditësuara/krijuara rishtazi dhe përgatitni paraqitjen e tyre për vitin e ardhshëm akademik

SEKTORI NE FOKUS: INFRASTRUKTURES SE GJELBERT

Zhvilloni dhe zbatoni një mjet politikash (Faktori i Hapësirës së Gjellbër) për të inkurajuar ofrimin e infrastrukturës së gjellbër me cilësi të lartë**PERHAPNI/
PERDORNI
ZGJIDHJET E
GJELBERTA****ANA RACIONALE**

Kërkesat ekzistuese për ofrimin e hapësirës së gjellbër në Tiranë nuk i referohen asnjë standardi cilësor. Bashkia duhet të zhvillojë dhe zbatojë një mekanizëm që do të imponojë kërkesa për infrastrukturë të gjellbër cilësore, të ngjashme me disa nga mjetet e përdorura ndërkombëtarisht (p.sh. Faktori i Gjellbërimit Urban ose Fitimi Neto i Biodiversitetit) dhe të përfshijë udhëzime që duhet të ndërmerren për mirëmbajtjen në mënyrë që asetet e gjellbra të funksionojnë sic duhet.

BURIMET QE KERKOHEN

Detyra mund të zbatohet me burimet ekzistuese brenda bashkise. Bashkia mund të kërkojë mbështetje teknike nga partnerët ndërkombëtarë të zhvillimit ose nëpërmjet anëtarësimit në rrjetin e saj të qytetit për të hartuar mjetin/mekanizmin e politikave zhvillimore.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Diskutoni dhe bini dakord për një mekanizëm/mjet të përshtatshëm politikash që do të përdoret për të inkurajuar ofrimin e infrastrukturës së gjellbër me cilësi të lartë
- Zhvillimi i rregulloreve të politikave dhe udhëzimeve teknike përkatëse për të vënë në praktikë mekanizmin/Programin
- Të ketë aprovuar mekanizmin pranë Këshillit Bashkiak
- Sigurimi i informacionit lehtësisht të kuptueshëm për publikun mbi funksionimin e mekanizmit/Programit
- Përditësimi i Planit të Përgjithshëm Vendor të Tiranës për të përfshirë këtë kërkesë

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit dhe Drejtoria e Përgjithshme e Mjedisit dhe Zhvillimit të Qëndrueshëm

PERIUDHA KOHORE

I menjëhershëm – nuk janë identifikuar pengesa të rëndësishme

REZULTATI

Një mjet/mekanizëm politikash që do të vendosë standarde për ofrimin cilësor të infrastrukturës së gjellbër në Tiranë

PERHAPNI/ PERDORNI ZGJIDHJET E GJELBERTA

SEKTORI NE FOKUS: INFRASTRUKTURES SE GJELBERT

Krijoni një bazë dhe filloni t'i jepni vlerë aseteve ekzistuese të infrastrukturës së gjelbër dhe shërbimeve të tyre

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit, Drejtoria e Përgjithshme e Mjedisit dhe Zhvillimit të Qëndrueshëm, Drejtoria e Përgjithshme e Teknologjisë së Informacionit, Inovacionit dhe të Dhënave

PERIUDHA KOHORE

2022-2023

REZULTATI

Një bazë të dhenash dhe vlerësim i aseteve ekzistuese të infrastrukturës së gjelbër, të regjistruara në sistemin GIS të bashkisë

ANA RACIONALE

Aktualisht, bashkia nuk ka një regjistër të pasurive të saj natyrore, as një kuptim të qartë të shërbimeve të ekosistemit që ofrojnë ato pasuri. Bashkia duhet të zhvillojë një bazë ose regjistër, i cili duhet të mbulojë një gamë të gjerë tipologjish të infrastrukturës së gjelbër, duke përfshirë parqet dhe kopshtet, pemët, rrugët ujore dhe rezervuaret, korridoret e gjelbra, zonat e habitateve dhe hapësirave të gjelbra të rekreacionit. Aty ku është e mundur duhet të ndërmerret një vlerësim i 'funksioneve' ose shërbimeve të ekosistemit, si dhe vlerësimi i tyre duke përdorur disa nga mjetet ose qasjet ekzistuese të vlerësimit. Kjo do të ndihmojë për të kuptuar nevojën për infrastrukturë të gjelbër në të ardhmen, si ajo mund të lidhet me asetet ekzistuese të gjelbra.

BURIMET QE KERKOHEN

Për këtë aktivitet do të kërkohej asistencë teknike, e cila ka të ngjarë të përfshijë ekonomistë mjedisorë, ekspertë të GIS dhe ekspertë të tjerë mjedisorë. Financimi për këtë mund të sigurohet nga buxhetet e qeverisë bashkiake ose kombëtare. Mbështetja ndërkombëtare mund të jetë e mundur nëse investimet në infrastrukture lidhen me financimin e gjelber.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Identifikimi i partnerëve potencial të mundshëm zbatues dhe identifikimi i pikës qendrore nga Bashkia që do të udhëheqë këtë detyrë
- Përgatitja e termave të referencës për shërbimet bazë dhe vlerësimin
- Të sigurojë ofruesin e jashtëm të shërbimit për qëllimin e punës
- Përfshini departamentet përkatëse për të siguruar që mbledhja dhe analiza e të dhënave mund të përdoren në proceset e mëvonshme të planifikimit dhe menaxhimit
- Integrimi i të dhënave të mbledhura në bazën e të dhënave GIS të Bashkisë
- Të bëjë të disponueshme publikisht të dhënat e mbledhura për përdorim më të gjerë të tyre nga palët e interesuara (p.sh. institutet kërkimore)

SEKTORI NE FOKUS: INFRASTRUKTURES SE GJELBERT

Përdorni burime alternative të të ardhurave nga asetet ekzistuese të infrastrukturës së gjelbër**PERHAPNI/
PERDORNI
ZGJIDHJET E
GJELBERTA****ANA RACIONALE**

Potenciali gjenerues i të ardhurave i aseteve ekzistuese të infrastrukturës së gjelbër në Tiranë nuk duhet të nënvlerësohet si një mjet potencial për të gjeneruar të ardhura që mund të investohen në projektet e ardhshme të infrastrukturës së gjelbër. Pronaret kane punuar më parë me partnerë privatë për të sponsorizuar ngjarje publike, të cilat mund të përdoren si trampolinë për aktivitetet e ardhshme të përbashkëta për të përfituar nga potenciali i qytetit për të kapitalizuar infrastrukturën ekzistuese të gjelbër. Kjo mund të përfshijë, për shembull, dhënien me qira të disa prej hapësirave të gjelbra/parqeve/terreneve sportive më të mëdha për ngjarje të korporatave, të ardhurat e të cilave mund të shkojnë në një fond të dedikuar për infrastrukturën e gjelbër, ose partneritet me kompani të mëdha për të përfshirë mirëmbajtjen e hapësirave të gjelbra si pjesë e përgjegjësisë së tyre shoqërore të korporatës.

BURIMET QE KERKOHEN

Aktiviteti mund të realizohet me burimet ekzistuese brenda Bashkise. Nëse është efektiv, aktiviteti në fakt do të rezultojë në kërkesa të reduktuara buxhetore për këtë fushë operimi

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Agjencia e Parqeve dhe Rekreacionit

PERIUDHA KOHORE

E menjehershme

REZULTATI

Rritja e të ardhurave dhe/ose buxheti i reduktuar i mirëmbajtjes për asetet e infrastrukturës së gjelbër në pronësi publike në Tiranë

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Identifikimi i aseteve ekzistuese të infrastrukturës së gjelbër të rëndësishme për këtë aktivitet
- Ndërlidhni me Sektorin e GIS-it për të hartuar asetet për të përcaktuar detajet kryesore mbi madhësinë dhe funksionet e tyre
- Identifikoni përdorimet e mundshme nga sektori privat ose organizatat joqeveritare të lidhura me mundësitë e mundshme të të ardhurave
- Krahas kësaj, ftoni sektorin privat dhe organizatat joqeveritare që të diskutojnë kontributet e mundshme të përgjegjësisë sociale të korporatës në drejtim të mirëmbajtjes së aseteve të përzgjedhura të infrastrukturës së gjelbër
- Përgatitni një plan angazhimi për t'i vënë këto asete të disponueshme për qira të përkohshme palëve të tjera, me tregues të qartë mbi rregullat dhe kostot e zbatueshme
- Të bëjë publikisht informacionin mbi ofertën e planifikuar për asete të përzgjedhura të infrastrukturës së gjelbër
- Kërkoni komente nga sektorë të ndryshëm dhe palë të interesuara për planin
- Përditësoni planin e angazhimit dhe bini dakord për asetet e infrastrukturës së gjelbër për të pilotuar rrjedhat alternative të të ardhurave
- Vlerësoni efektivitetin e qasjes dhe planifikoni pas gjysmë viti dhe nxirrni mësimet e nxjerra për të rregulluar planin dhe/ose për të rritur aktivitetin

PERHAPNI/ PERDORNI ZGJIDHJET E GJELBERTA

SEKTORI NE FOKUS: INFRASTRUKTURES SE GJELBERT

Ofroni stimuj të veçantë për zhvilluesit për të ofruar infrastrukturën e gjelbër ose për të siguruar një pjesë të financimit përmes një fondi të dedikuar

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Mjedisit dhe Zhvillimit të Qëndrueshëm dhe Drejtoria e Përgjithshme e Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit

PERIUDHA KOHORE

I menjehershëm që në fillim të 2022-2023

REZULTATI

Stimuj për zhvilluesit privatë

ANA RACIONALE

Zhvilluesve në Tiranë mund t'u ofrohen stimuj të veçantë (leje planifikimi më të shpejta ose më të lira) në këmbim të ofrimit të infrastrukturës së gjelbër cilësore ose financimit të ofrimit të saj nëpërmjet një fondi të dedikuar që do të krijohet nga bashkia. Objektivi është të lehtësohet dhe inkurajohet rritja e infrastrukturës së gjelbër në qytet në vend që të punohet vetëm me instrumente kufizuese ose penalizuese. Përfshirja e nxitjes në fazat e planifikimit dhe dhënies së lejeve siguron gjithashtu shqyrtimin e hershëm të potencialit të infrastrukturës së gjelbër në zhvillimet e reja ose projektet e rinovimit.

BURIMET QE KERKOHEN

Aksioni mund të zbatohet me burimet ekzistuese brenda bashkise. Nëse krijohet një fond i dedikuar për të mbështetur financimin e pjesshëm të infrastrukturës së gjelbër, bashkia duhet të identifikojë burimet përkatëse nga buxheti i saj për investime kapitale ose të kërkojë mbështetje nga qeveria kombëtare. Mbështetja nga partnerët ndërkombëtarë të zhvillimit për një fond që nuk krijon të ardhura në vetvete nuk ka gjasa.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Diskutoni me aktorë të ndryshëm se cilat opsione nxitëse perceptohen si më efektive për të mundësuar ofrimin e infrastrukturës së gjelbër;
- Hartoni mekanizmin nxitës dhe analizoni kërkesat e lidhura me burimet/buxhetin (nëse ka);
- Përditësoni kornizën përkatëse të politikave dhe procedurat administrative për të përfshirë termat dhe kushtet sipas të cilave jepen lejet e planifikimit;
- Të bëjë të disponueshëm publikisht informacion lehtësisht të kuptueshëm për zgjidhje të ndryshme të infrastrukturës së gjelbër të përshtatshme në kontekstin e Tiranës, të cilat zhvilluesit mund t'i marrin parasysh në projektet e tyre;
- Përmbledhja e rasteve praktike nga Tirana ndërkohë që është duke u zbatuar stimuli i ri;
- Monitoroni dhe raportoni mbi rezultatet e zbatimit të stimulit pas 1 viti për të nxjerrë mësimet e nxjerra dhe për të identifikuar nëse kërkohen rregullime në procedurë(t) nxitëse apo më të gjera.

SEKTORI NE FOKUS: NDERTESAT E GJELBERTA/MJEDISORE

Krijimi i Drejtorisë për Eficiencë të Energjisë në kuadër të bashkise**PERHAPNI/
PERDORNI
ZGJIDHJET E
GJELBERTA****ANA RACIONALE**

Krijimi i një drejtorie të dedikuar për eficiencë të energjisë brenda Bashkise do të sigurojë burime të dedikuara për zbatimin efektiv të politikave dhe realizimin e projekteve të eficiencës së energjisë. Do të ndihmonte gjithashtu për të bashkuar nëndisiplina të ndryshme në të njëjtën drejtori dhe do të ndihmonte në drejtimin më të mirë të përpjekjeve të bashkisë në atë që konsiderohet si një fushë politikash me prioritet të lartë.

BURIMET QE KERKOHEN

Personeli shtesë bashkiak i tre kategorive të ekspertëve (arkitekt, inxhinier mekanik dhe ekspertë financiarë) do të punësohet në Drejtorinë e Eficiencës së Energjisë, me miratim nga autoritetet përkatëse të bashkise. Duke supozuar 2 deri në 3 staf të ri Bashkiak në pagën mesatare bashkiake, kjo do të barazohej me një kosto shtesë operative prej 20,000 € në vit nga buxheti bashkiak. Mund të kërkohej trajnim shtesë i stafit të drejtorisë gjatë fillimit të tyre të punësimit. Në mënyrë alternative mund të merret në konsideratë zgjerimi i ekspertizës/disiplinave sektoriale në një njësi të tillë, duke përfshirë edhe ekspertë nga sektori i transportit, mbetjeve, ujrave etj.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Identifikimi i aktiviteteve kryesore që do të kryhen nga Drejtoria e Eficiencës së Energjisë
- Identifikoni, përshkruani dhe justifikoni rolin dhe kërkesat e burimeve (d.m.th. të personelit) që nevojiten për krijimin e drejtorisë
- Marrja e miratimeve përkatëse bashkiake për krijimin e drejtorisë, duke e inkorporuar këtë në ciklin e ardhshëm të planifikimit buxhetor
- Shpallni dhe punësoni për pozitat brenda drejtorisë
- Identifikimi i trajnimeve përkatëse për stafin e drejtorisë gjatë procesit të hyrjes në bord

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Burimeve Njerëzore

PERIUDHA KOHORE

Cikli i ardhshëm i planifikimit buxhetor për vitin 2023

REZULTATI

Një drejtori e veçantë bashkiake që është përgjegjëse për zbatimin e politikave të eficiencës së energjisë së bashku me menaxhimin dhe ofrimin e investimeve vijuese të rinovimit të eficiencës së energjisë për ndërtesat publike dhe ato residenciale me shumë apartamente brenda Bashkisë Tiranë.

PERHAPNI/ PERDORNI ZGJIDHJET E GJELBERTA

SEKTORI NE FOKUS: NDERTESAT E GJELBERTA/MJEDISORE

Zhvilloni një inventar ndërtesash për ndërtesat publike dhe ndërtesave residenciale me shumë apartamente në Tiranë për të kuptuar se ku dhe si mund të arrihen standardet e efikasitetit të energjisë

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Objekteve të Bashkëpronësisë, Administrimit të Njësive Administrative dhe Emergjencave Civile (zëvendësohet nga Drejtoria e Efikasitetit të Energjisë kur të krijohet)

PERIUDHA KOHORE

Sa më shpejt të jetë e mundur

REZULTATI

Një bazë të dhënash gjithëpërfshirëse e informacionit mbi efikasitetin e energjisë të ndërtesave në Tiranë

ANA RACIONALE

Një kuptim i detajuar i inventarit të ndërtesave brenda Bashkisë Tiranë për ndërtesat publike dhe ndërtesat e Sektorit residencial me shumë apartamente (MAB) do të ndihmojë në informimin e një qasjeje të synuar për projektet/investimet rreth rinovimit të efikasitetit të energjisë. Inventari mund të ndihmojë në prioritizimin e burimeve të pakta për një investim në fazë, duke funksionuar gjithashtu si një bazë të dhënash të aseteve për qëllime më të gjera të menaxhimit dhe monitorimit të stokut të ndërtesave nga ana e bashkisë.

BURIMET QE KERKOHEN

Inkorporoni në kuadër të veprimeve MRV shoqëruese të propozuara në Udhërrëfyesin e Financimit të Gjelbër (GFR) Tiranë. E njëjta detyrë ofroi metodologjinë e propozuar për të përdorur supozimet për ekstrapolim të informacionit të efikasitetit të energjisë për lloje të caktuara ndërtesash, të cilat mund të zbatohen për këtë inventar në rast se një vlerësim nga ndërtesa do të kërkonte shumë burime ose kërkon shumë kohë. Trajnimi i personelit të përfshirë mund të kërkojë ofrues të jashtëm të zhvillimit të kapaciteteve, që do të paguhet nga buxheti i Bashkisë dhe/ose përmes tarifës së vogël të trajnimit nga BMA-të private. Nuk kërkohet miratim nga autoriteti i lartë bashkiak.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

- Pronarët e veprimit që do të ndermerret (të gjithë menaxherët e të gjitha ndërtesave publike si dhe të gjithë administratorët e MAB-ve) për të përcaktuar të dhënat e kërkuara sipas metodologjisë së saktë të mbledhjes së të dhënave;
- Të trajnojnë personelin e duhur (të gjithë menaxherët e të gjitha ndërtesave publike si dhe të gjithë administratorët e MAB-ve) se si të mbledhin siç duhet të dhënat e kërkuara për inventarin e ndërtesave;
- Pronarët e veprimit për të punuar me mbajtësit e të dhënave ose pronarët e projekteve për të siguruar që është ndërmarrë mbledhja efikase e të dhënave;
- Pronarët e veprimit të punojnë me mbajtësit e të dhënave për të marrë të dhënat dhe për t'i ruajtur ato në Programin e Monitorimit të bashkisë;
- Raportimi i rezultateve të monitorimit tek kolegët përkatës brenda bashkisë për të informuar planifikimin, vendimmarrjen dhe investimet e ardhshme;
- Të bëjë të disponueshme publikisht të dhënat e mbledhura për përdorim më të gjerë të tyre nga palët e interesuara (p.sh. institutet kërkimore).

SEKTORI NE FOKUS: NDERTESAT E GJELBERTA/MJEDISORE

Perforcimi i zbatimit të Standardeve Minimale të Performancës së Energjisë**PERHAPNI/
PERDORNI
ZGJIDHJET E
GJELBERTA****ANA RACIONALE**

Duke reaguar ndaj zbatimit të ngadaltë të legjisllacionit parësor dhe dytësor, është e rëndësishme të sigurohet që kërkesat ligjore për efikasitetin e energjisë të zbatohen dhe respektohen në mënyrë të duhur brenda Bashkisë së Tiranës, gjë që do të kërkojë gjithashtu bashkëpunim me aktorë të tjerë të përfshirë.

BURIMET QE KERKOHEN

Kërkon bashkëpunim me palët e interesuara për zbatimin, siç përshkruhet në detaje në Raportin e Udhërrëfyesit të Financimit të Gjellbër (GFR) për Tiranën (seksioni 4.2.5). Kjo do të vijonte me aktivitetet aktuale për zbatimin e kërkesave ligjore brenda bashkiak. Shumica e hapave do të ishin pjesë e operacioneve/procedurave të zakonshme të stafit bashkiak dhe agjencive të tjera të përfshira dhe për këtë arsye nuk kërkojnë drejtpërdrejt burime shtesë. Megjithatë, trajnimi teknik shtesë do të kërkonte ndarjen e buxhetit bashkiak dhe dhënien e kohës për stafin për të marrë pjesë në aktivitetet e zhvillimit të kapaciteteve.

HAPAT QE DUHET TE REALIZOHEN

Sipas 12 hapave të përshkruar në seksionin 4.2.5. të Raportit Teknik, të përmbledhur këtu:

- Agjencia për Efikasitetin e Energjisë: Anketimi dhe raporti i statusit të zbatimit të bashkive;
- Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë: Propozohen masa në bazë të raportit për përmirësimin e ligjit dhe zbatimin;
- Këshilli i Territorit: Ritheksoni përgjegjësinë e bashkive për përmbushjen e kërkesave minimale të performancës energjetike për ndërtesat e reja dhe të rindërtuara;
- Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë: Fushata ndërgjegjësuere me Agjencinë për Efikasitetin e Energjisë;
- Agjencia e Efikasitetit të Energjisë dhe Drejtoria Urbanistike e Bashkisë së Tiranës: Ndarja e mësimeve të nxjerra nga ndërtesat pilot për efikasitetin e energjisë;
- Këshilli i Territorit: Udhëzues i brendshëm për menaxherin e energjisë brenda bashkive;
- Agjencia e Efikasitetit të Energjisë: Modeli kombëtar i llogaritjes standarde për efikasitetin e energjisë në ndërtesa; bazuar në këtë, Këshilli i Territorit: Përfshi formularin e aplikimit për certifikimin e energjisë për procesin e rishikimit të përputhshmërisë teknike për menaxherin e energjisë;
- Trajnim teknik për palët e interesuara të përfshira mbi pajtueshmërinë/rishikimin e legjisllacionit;
- Agjencia e Efikasitetit të Energjisë: Zgjidh ofruesin e shërbimit për trajnimin e zgjidhjeve teknike të studiove kryesore të projektimit të ndërtesave arkitekturore
- Agjencia e Efikasitetit të Energjisë: Përzgjidh ofruesin e shërbimit për trajnimin e kontrollit/kontrollit të Inspektoratit të Ndërtimit
- Inspektorati i Ndërtimit: zbatimi ligjor dhe heqja e lejeve të përdorimit dhe gjobave sipas rastit.
- Përveç kësaj, rekomandohet hapi i mëposhtëm: Sigurimi i informacionit në faqen e internetit të bashkisë dhe fushata ndërgjegjësuere me banorët e MAB për t'i informuar dhe nxitur ata të aplikojnë për grante për rinovimin / përmbushjen e standardeve të efikasitetit të energjisë në shtëpitë e tyre.

REALIZUESI I DETYRES

Bashkia Tiranë: Drejtoria e Përgjithshme e Objekteve të Bashkëpronësisë, Administrimit të Njësisë Administrative dhe Emergjencave Civile (do t'i kalojë Drejtorisë së Efikasitetit të Energjisë pasi të krijohet)

PERIUDHA KOHORE

Sa më shpejt të jetë e mundur

REZULTATI

Zbatimi i Ligjeve dhe Vendimit të Këshillit të Ministrave për Performancën Minimale të Energjisë në Ndërtesa

LISTA E DOKUMENTAVE TEKNIKE

Lista e plotë e Dokumenteve Teknike të zhvilluara për Udhërrëfyesin e Financimit të Gjellbër (GFR) për për Bashkinë Tiranë:

UDHËRRËFYESI I FINANCIMIT TË GJELBËR – RAPORTI PËRMBLEDHËS [ky dokument]

Përmbledhje e udhërrëfyesit me fokus në rekomandimet e zbatueshme për të ndihmuar në drejtimin e përpjekjeve të bashkisë drejt investimeve dhe zhvillimit të qytetit të gjellbër.

UDHËRRËFYESI I FINANCIMIT TË GJELBËR – RAPORTI TEKNIK

Përmban gjetjet kryesore nga komponentët e detyrës mbi Financat e Gjellbrëta, Raportimin Financiar, Ndërtesat e Gjellbrëta, Infrastrukturën e Gjellbër dhe Monitorimin e Treguesve të Gjellbër.

FISHAT E PROJEKTEVE TË GJELBËRTA ME PRIORITET TË LARTË

Koncepte mbi projektet e gjellbërta me prioritet të lartë të bashkisë, duke përshkruar informacionin kyç të projektit për të udhëhequr hapin tjetër në përgatitjen dhe zbatimin e projekteve:

- Metrobosco (Pylli Orbital) dhe Restaurimi i Liqeneve (përfshirë Strategjinë e Fidanishteve të Drureve)
- Planet e Menaxhimit të Qëndrueshëm të Pyjeve
- Korridoret e gjellbra
- Rritja e transportit të pasagjereve nepermjet autobusëve elektrikë dhe hibridë
- Penetrimi i infrastrukturës së karikimit të automjeteve elektrike dhe përmirësimi i ndricimit me teknologjinë LED të rrugëve
- Përmirësimi i stokut të ndërtesave publike bazuar në eficienten e energjisë
- Përmirësimi i stokut të ndërtesave banesore me shume apartamente (MAB) bazuar në eficienten e energjisë
- Rezervuarët dhe digat dhe mundësia e rritjes së qëndrueshmërisë së tyre karshi ndryshimeve klimatike
- Projekti i përmirësimit të Sistemit të Grumbullimit dhe Riciklimit të Mbetjeve

PËRMBLEDHJE E GATISHMËRISË PËR FINANCIMIN E GJELBËR TË TIRANËS

Vlerësimi i gatishmërisë së Bashkisë në lidhje me kapacitetet e aktorëve të përfshirë dhe sistemeve për të planifikuar, aksesuar, ofruar, monitoruar dhe raportuar mbi financat e gjellbra.

SHËNIME SHPJEGUESE MBI PASQYRAT FINANCIARE TË VITIT 2019

Shoqërimi dhe shpjegimi i katër pasqyrave financiare të Administratës Qendrore të Bashkisë së Tiranës si model për shënimet shpjeguese të ardhshme.

GJETJET KRYESORE MBI RAPORTIMIN E PASQYRAVE FINANCIARE TË BASHKISË SË TIRANËS

Shënim për Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë mbi raportimin financiar të bashkisë në përputhje me IPSAS/IFRS për të lehtësuar aksesin në financimet e gjellbra.

INFRASTRUKTURA E GJELBËR: UDHËZIME, STANDARTE DHE ZBATIMI

Rishikimi i gjendjes aktuale të infrastrukturës së gjellbër në Tiranë, pasqyra e mekanizmave të financimit dhe financimit dhe veprimeve të planit të veprimit të qytetit të gjellbër lidhur me infrastrukturën e gjellbër.

POTENCIALI I INVESTIMEVE TË NDËRTESAVE ME EFICENCE ENERGJETIKE TË BASHKISË TË TIRANËS DHE KËRKESAT NGA ANA E FURNIZIMIT FINANCIAR

Raport teknik që vlerëson dhe këshillon mbi kapacitetin dhe veprimet e Bashkisë së Tiranës për zbatimin e investimeve në sektorin e ndërtesave të gjellbra.

UDHËZUES PËR ZBATIMIN E STANDARDEVE TË KERKESAVE MINIMALE TË PERFORMANCËS SË ENERGJISË DHE PROGRAMIN E PROPOZUAR PËR STOKUN E NDËRTESAVE PUBLIKE TË BASHKISË SË TIRANËS

Raport teknik që përcakton se si Bashkia e Tiranës mund të zbatojë standardet termike të ndërtesave të gjellbra në praktikë.

UDHËZUES PËR MONITORIMIN, RAPORTIMIN DHE VERIFIKIMIN (MRV) TË TREGUESVE MJEDISOR TE BASHKISË SË TIRANËS (SHOQËRUAR NGA NJË PROGRAM MONITORIMI NE EXCEL)

Ofrimi i një pasqyre të MRV për Bashkinë për të udhëhequr monitorimin e efikasitetit të energjisë të treguesve të gjelbër.

UDHËRRËFYES I SHKURTUAR PËR FINANCIMET NË HARMONI ME MJEDISIN

Prezantim mbi profilin e Bashkisë së Tiranës, kontekstin e qytetit, informacionin financiar, prokurimet e gjelbra dhe projektet e gjelbërta me prioritet të lartë, të rëndësishme për investitorët e mundshëm dhe agjencitë donatore.

PREZANTIMET PËR ZHVILLIMIN E KAPACITETEVE

Materiale mësimore mbi tema që lidhen me financat e gjelbra, raportimin financiar, infrastrukturën e gjelbër, ndërtesat e gjelbra dhe monitorimin e treguesve të gjelbër.
buildings, and green indicators monitoring.

Pergatitur nga

AECOM

Në bashkëpunim me

